

FILMSKO GLEDALIŠČE 2009/2010

- 23. 10. 2009**   **Čikorija an' kafe** (*predfilm*)
Dušan Kastelic (Slovenija, 2008)
- Kar-brez-skrbi**
Mike Leigh (Velika Britanija, 2008)
- 6. 11. 2009**   **Sto žebļjev**
Ermanno Olmi (Italija, 2007)
- 20. 11. 2009**   **Genova**
Michael Winterbottom
(Velika Britanija, 2008)
- 27. 11. 2009**   **Turneja**
Goran Marković
(Srbija, Bosna in Hercegovina, 2008)
- 11. 12. 2009**   **Vampirski ljubezen**
Tomas Alfredson (Švedska, 2008)
- 8. 1. 2010**   **Rokoborec**
Darren Aronofsky (ZDA, Francija, 2008)
- 15. 1. 2010**   **Gomorra**
Matteo Garrone (Italija, 2008)
- 22. 1. 2010**   **Vučko** (*predfilm*)
Matevž Luzar (Slovenija, 2007)
- Sneg**
Aida Begić (BiH, Nemčija, Francija, Iran, 2008)
- 29. 1. 2010**   **Suša**
Mahamat-Saleh Haroun
(Čad, Francija, Belgija, Avstrija, 2006)
- 5. 2. 2010**   **Vem** (*predfilm*)
Jan Cvitkovič (Slovenija, 2008)
- Jesenski vrtovi**
Otar Iosseliani (Rusija, Italija, Francija, 2006)
- 12. 2. 2010**   **Ljubezen v Barceloni**
Woody Allen (Španija, ZDA, 2008,)
- 19. 2. 2010**   **Gran Torino**
Clint Eastwood (ZDA, 2009)
- 5. 3. 2010**   **Louise-Michel**
Gustave Kervern in Benoît Delépine
(Francija, 2008)
- 12. 3. 2010**   **Sever**
Rune Denstad Langlo (Norveška, 2009)
- 19. 3. 2010**   **Elitni vod**
José Padilha (Brazilija, 2007)
- 9. 4. 2010**   **Slovenka**
Damjan Kozole (Slovenija, 2009)

Dežela filma leto nič

Film in znanost (oziroma tehnologija) sta že od nekdaj tesno povezana. Še več, rekli bi celo lahko (s ščepcem dramatičnega stopnjevanja), da sta nič manj kot usodno povezana, saj je znanost odigrala ključno vlogo tako pri rojstvu filma kot pri njegovem nadaljnjem razvoju. Spomnimo se: film se je leta 1877 rodil kot stranski produkt znanstvenega poizkusa (ko je britanski izumitelj Muybridge v želji po »znanstvenem dokazu« teze, da se konj v galopu v nekem trenutku z nobeno svojih nog ne dotika tal, prišel do prapočela filmske projekcije – sosledja fotogramov, ki ob zaporednem projiciranju ustvarjajo iluzijo gibanja), znanost pa je z razvojem tehnologije večkrat usodno vplivala tudi na nadaljnji razvoj filmske umetnosti, in sicer tako na produkcijske pogoje (od vse večje mobilnosti kamer do »demokratizacije« filmske umetnosti, ki se zgodi z vstopom cenejših, 16 mm in 8 mm kamer) kot tudi na samo estetiko filma (zvok, barve ipd.). Film se je tako uveljavil kot najbolj tehnološka izmed vseh umetnosti, kar velja še danes.

Dokaz za to smo dobili prav pred kratkim, v zadnjem tednu avgusta, ko je iz hollywoodskih studiev, vroč in mamljiv kot sveže pečena žemljica, prišel kratki odlomek filma *Avatar*, novega dela Jamesa Camerona, slavnega avtorja (precenjenega) hollywoodskega spektakla *Titanik*, in bil sočasno prikazan na številnih koncih sveta. In kaj je na njem takega, da smo ga izpostavili kot dokaz vpliva tehnološkega razvoja na razvoj filma? Oziroma zakaj so se v hollywoodskih studiih odločili za tako bombastični nastop? Cameron pri tem projektu dela že skoraj polno desetletje, zasnoval pa ga je kot prvi, povsem polnokrvni celovečerni film v treh dimenzijah. V največji možni meri se je oprl na izjemen pospešek, ki ga je v zadnjih letih doživelo področje 3D tehnologije (v kombinaciji s t.i. CGI-jem, računalniško generiranimi podobami) in posnel delo, ob katerem gledalec skoraj dobesedno vstopi v film, v fiktivne prostore, v katerih se odvija filmska zgodba. Zdaj lahko že tudi odgovorimo na vprašanje, zakaj so se Cameron in njegov studio odločili za tako bombastičen nastop. Prepričani so namreč, da gledalcem ponujajo izkušnjo, kakršne do sedaj še nismo doživeli. Še več: Cameron celo govori o povsem novi estetiki, ki naj bi za vedno spremenila filmsko umetnost in jo popeljala svetli prihodnosti naproti. Sam je prepričan, da se k običajni filmski produkciji nikoli več ne bo mogel vrniti, saj so možnosti, ki mu jih ponuja produkcija v treh dimenzijah, neštete. In ko se enkrat okužiš z njo, poti nazaj ni več. Po ogledu teh 15 minut *Avatarja* – zgodba o človeški kolonizaciji novih svetov, ki jo ljudje izvajajo na ta način, da v »izpraznjena« telesa tamkajšnjih prebivalcev (avatarje, a ne le kot grafične upodobitve posameznika, pač pa kot realna telesa), prilagojenih na življenje v specifičnih pogojih novega planeta, naselijo osebnost posameznih ljudi, njihov »jaz« – lahko Cameronu pritrdimo, da gre resnično za nekaj novega, za povsem novo izkušnjo, neprimerljivo z dosedanjim gledanjem filmov. Tudi tistih v »treh dimenzijah«. *Avatar* nam omogoči, da v film vstopimo, da začutimo njegovo globino in imamo občutek, da se nahajamo sredi filmskega dogajanja. O tem ni dvoma. V tehnološkem pogledu gre za zajeten skok v evoluciji, za velik

napredek v razvoju filma. A kaj nam to pomaga, če pa je *Avatar* še vedno le Cameronov film, kičasti, nabrekli, patetični, skoraj otroško infantilni in duhovno dvodimenzionalni spektakel. In tako bo verjetno ostalo, vse dokler bo ta tehnologija zahtevala izjemne produkcijske stroške, dokler si bodo le hollywoodski studii občasno lahko dovolili tvegati za današnji čas še vedno nezaslišano visokih 300 milijonov dolarjev za en filmski projekt, skratka vse do tedaj, dokler se produkcijski stroški za tovrstno produkcijo ne bodo občutno znižali in jo bodo v roke lahko dobili ne le studijski obrtniki, temveč tudi tisti filmski ustvarjalci, ki jim pravimo avtorji. Že danes, ko smo prek *Avatarja* zgolj okusili to novo filmsko tehnologijo, nas spreletava srh, ko pomislimo, kaj bi lahko z njo naredili veliki mojstri filmske umetnosti, kot so bili Tarkovski, Welles ali Fassbinder, oziroma vsi tisti mladi ali stari sodobni cineasti, ki jim pravimo avtorji. Do takrat pa bo polnokrvni 3D film kljub vsemu potencialu, ki ga nosi v sebi, le prekleto draga igračka, namenjena bolj ali manj ceneni zabavi. Filmske umetnosti namreč ne ustvarja tehnologija (pa naj ta še tako globoko vpliva na njen razvoj), temveč ljudje, prej omenjeni avtorji, vizionarji filmske umetnosti, ki nam nikoli ne obljublajo celih planetov, pač pa le izbrana poglavja naših ali tujih življenj. In čeprav vanje s čuti še ne moremo »vstopiti«, pa nas zato s svojo domiselnostjo in z izvirnostjo, a tudi pristnostjo in iskrenostjo toliko globlje potegnejo na emotivni in duhovni ravni.

Prav s temi avtorji pa se vsako leto srečamo tudi mi in jim pustimo, da nas povabijo v svoje male »svetove«. Letošnji program se kaj bistveno ne bo razlikoval od vseh predhodnih. Ponovno smo med nam dosegljivimi filmi (filmi, ki so bili ali bodo v domači distribuciji) izbrali tiste naslove, za katere smo menili, da predstavljajo najzanimivejša, najaktualnejša in najbolj reprezentativna dela iz danega trenutka sodobne avtorske produkcije. Letos se je v izboru morda našlo nekaj več evropskih del, a tudi to je odraz aktualnega trenutka. Tako kot so pred nekaj leti v ospredje stopili na primer iranski ali nekaj kasneje argentinski cineasti, se tokrat zdi, da nekakšen preporod doživljajo evropske kinematografije. Kot je potrdil tudi letošnji beneški festival, ki ga je slovesno odprl prav film domače produkcije, se je italijanski film očitno začel pobirati na nogo. Tako sta se tokrat tudi v našel izboru pojavila kar dva italijanska filma: *Gomorra* Mattea Garroneja, skoraj dokumentarni, a po drugi strani tudi epski vpogled v prepredenost italijanske družbe z mafijo, ter veliko bolj klasično delo Ermanna Olmija *Sto žeblicev*, s katerim se Olmi deklarativno poslavlja od igrane produkcije. Pozornost velja usmeriti tudi k novemu valu skandinavskega filma, ki osvaja festivalsko občinstvo in se počasi prebija v redno distribucijo po svetu. Tokrat ga bosta predstavila švedska *Vampiriska ljubezen*, delo Tomasa Alfredsona, povsem drugačen pogled na klasično žanrsko temo vampirjev, ter *Sever* norveškega režiserja Runeja Denstada Langla, ki je svojevrstna, nadvse duhovita, a tudi topla reinterpretacija žanra road movieja, filma ceste. Običajno močno zastopstvo bodo imeli Američani in tokrat si to več kot zaslužijo. Tu sta namreč deli dveh veteranov: Woody Allen je svojo zgodbo prvič umestil izven Združenih držav, v Španijo, iz leta v leto boljši Clint Eastwood pa je tokrat posnel izjemno delo

na temo tolerance. Predstavlja se še mladi Darren Aronofsky, ki je z *Rokoborcem* posnel presunljivo meditacijo o staranju. Posebej bi veljalo izpostaviti deli iz kinematografij, ki ju v naši izborih ne vidimo prav pogosto: čadska *Suša* spregovori o tem, kako v družbah, kjer so državljske vojne pustile globoke rane, šele mlade generacije, neobremenjene s sovraštvom, pač pa želeče življenja, prihodnosti, lahko prinesejo spravo, brazilski *Elitni vod* Joséja Padilhe pa prikaže nasilje, ki vlada v revnih predmestjih, favelah, in zleze pod kožo vsakemu, ki pride z njim v stik. Skratka, tudi letos nas čaka veliko filmskih užitkov ob potovanjih v znane in neznane »svetove«.

Denis Valič

Denis Valič

Publicist, filmski kritik. Leta 1993 je začel sodelovati s Slovenskim gledališkim in filmskim muzejem, v naslednjem letu pa se je aktivno vključil v prizadevanja te institucije za institucionalizacijo kinotečne dejavnosti na Slovenskem. Od leta 1994 do leta 1998 je pod okriljem projekta »Slovenska kinoteka v ustanavljanju« deloval kot vodja programske pisarne, po ustanovitvi Slovenske kinoteke leta 1998 pa je postal vodja njenega raziskovalno-založniškega oddelka ter urednik kinotečnih publikacij. Sodeloval je pri pripravi nekaterih retrospektiv in filmsko-glasbenih dogodkov. Od leta 1994 je redni sodelavec revije *Ekran*, od leta 1996 pa tudi član uredniškega odbora. Prispevke o filmu je pisal za nekatere slovenske dnevnike in revije (*Delo*, *Dnevnik*, *Deloskop*, *Večer*, *Finance*, *Mag*), za slovenski program italijanskega državnega radia RAI pa je pripravil cikel oddaj o slovenskem filmu. Je reden član žirij na posameznih festivalih.

KAR-BREZ-SKRBI

(Happy-Go-Lucky, Velika Britanija, 2008, barvni, 118 minut)

režija	Mike Leigh
scenarij	Mike Leigh
fotografija	Dick Pope
glasba	Gary Yershon
montaža	Jim Clark
igrajo	Sally Hawkins, Eddie Marsan, Alexis Zegerman, Samuel Roukin, Karina Fernandez, Kate O'Flynn, Sylvestra Le Touzel, Caroline Martin, Oliver Maltman, Sarah Niles
produkcija	Film4, Ingenious Film Partners, Summit Entertainment, Thin Man Films, UK Film Council
festivali, nagrade:	Berlin 2008: srebrni medved za najboljšo igralko (Sally Hawkins); British Independent Film Awards 2008: za najboljšo stransko igralko (Alexis Zegerman) in igralca (Eddie Marsan); zlati globusi 2009: za najboljšo igralko v komediji ali mjuziklu (Sally Hawkins); Nacionalno združenje filmskih kritikov (ZDA) 2009: za najboljšo igralko (Sally Hawkins), za najboljšega režiserja (Mike Leigh), za najboljši scenarij (Mike Leigh), za najboljšega stranskega igralca (Eddie Marsan); Pula 2008: zlata arena za najboljšega režiserja (mednarodni program, Mike Leigh)
povprečna ocena občinstva:	5
povprečna ocena kritike:	4,5
distribucija:	Blitz Film & Video Distribution

zgodba

Tridesetletna Poppy je vedno nasmejana optimistka, odeta v pisana oblačila, ovešena z žvenketajočim se nakitom in obuta v čevlje s storkljajajočimi visokimi petami. Poppy se trudi z neumornim čebljanjem in s šalami polepšati dan vsakomur, ki ga sreča, njena radoživost pa marsikoga v njeni bližini spravlja ob pamet. Dela kot učiteljica in živi z umirjeno prijateljico Zoe, ki je njeno pravo nasprotje. Ko ji ukradejo kolo, se vpiše v avtošolo, kjer naleti na zadržanega učitelja z neprožnimi učnimi metodami. Poleg tega se Poppy vpiše še na tečaj tanga, kjer strastna španska učiteljica spreobrača zategnjene Britance. Ob vseh teh dejavnosti pa se Poppy še romantično zaplete s socialnim delavcem Timom, kar pa ni vseč njenemu učitelju v avtošoli.

komentar

Ko govorimo o filmskih mojstrovinah, običajno pomislimo na epska dela, ki nas presunejo s svojo veličino. Pomislimo na filme, ki se rojevajo iz velikih ambicij in še večjih proračunov. Vendar pa je zato, da se posname taka intimna mojstrovina, kakršna je *Kar brez skrbi* Mikea Leigha – na prvi pogled nadvse lahkoten film, ki pa se usidra v naši glavi in nas ne zapusti, dokler po urah (ali

celo dnevih) razmišljanja o njem ne ugotovimo, kako globok in večplasten je –, potrebno veliko več od same ambicije in veliko več od golega denarja. *Kar brez skrbi* je posnet v režiserjevem značilnem slogu – namesto vdanega sledenja scenariju so igralci svoje like razvili na podlagi skupne improvizacije – in v njem ni zapleta v klasičnem pomenu besede. Zgodba, kolikor lahko o njej govorimo, je tako posledica naše vedno globlje in intimnejše povezanosti z glavno junakinjo, neumorno optimistično osnovnošolsko učiteljico Poppy. Zdi se, kakor da bi si Leigh že v začetku zadal navidez nemogočo, na neuspeh obsojeno nalogo: le kdo neki hoče danes gledati filme o srečnih ljudeh? Dramatična napetost se vendar poraja iz nesreče, stresa in zmede. A Leigh in njegovi igralci znajo čarati.

Stephanie Zacharek, *Salon.com*

Mikeu Leighu, britanskemu cineastu, ki je v svojih filmih t.i. »kitchen sink realism« pripeljal do novega vrhunca, moramo priznati, da njegov opus naseljujejo nekateri izmed najbolj pristnih in sočnih likov filmske zgodovine. V tem pogledu se nam tudi tokrat ni izneveril, saj nam v svojem najnovejšem delu, komični drami *Kar brez skrbi*, ponudi nov lik, ob gledanju katerega se nam zazdi (in na skrivaj si to tudi zaželimo), da bo vsak trenutek sestopil s platna in sedel poleg nas. Z igralko Sally Hawkins (ki si je na berlinskem festivalu za svojo igralsko kreacijo prislužila srebrnega medveda), v filmu zbadljivo, iskrivo, domiselno in živahno osnovnošolsko učiteljico Poppy, sta brez sentimentalizma in zatekanja h klišejem ustvarila prepričljiv portret nepopravljivega optimista, ki se je odločil opraviti vozniški izpit. Brez pretiravanja bi si upali celo reči, da je ta, na improvizaciji zasnovana komična drama, eden najbolj pronicljivih in duhovitih filmov zadnjih let, še posebej od tistega trenutka dalje, ko Poppy sede v avtomobil.

Denis Valič, *Delo*

izjava avtorja

Mislím, da lahko iz filma *Kar brez skrbi* vsakdo potegne nekaj zase. Pravzaprav mislim, da lahko vsakdo potegne nekaj zase iz vseh mojih filmov. Sam snemanje filmov namreč dojemam kot sprehajanje po svetu in opazovanje življenja. In upam, da vsi moji filmi gledalcu ponudijo priložnost, da se seznaní z določenim segmentom življenja. Tako v najnovejšem filmu gledalce še posebej usmerjam k razmisleku o pojmih poučevanja in učenja. V njem imamo namreč opravka z žensko, ki je odlična učiteljica. Stanovanje si deli z drugo učiteljico. Potem v filmu nastopi inštruktor vožnje, ki je najslabši mogoč učitelj, kakršnega si lahko predstavljate. O poučevanju nima pojma. Njegova glava je polna idej, o katerih pompozno razlaga, učiti pa preprosto ne zna. Seveda pa se film ne ukvarja samo s tem, govori o marsičem in mislim, da bo v njem vsakdo našel nekaj zase.

Mike Leigh, režiser in scenarist

režiser

Mike Leigh, rojen 1943, je britanski dramatik, scenarist in režiser, ki slovi kot eden najbolj talentiranih režiserjev za delo z igralci. Njegova dela zaznamuje tudi družbena kritičnost in nagnjenost

k portretiranju vsakodnevnih težav slehernikov, zaradi česar Leigha pogosto primerjajo s še enim velikanom britanske kinematografije Kenom Loachom. Za razliko od Loacha Leigh slovi po tem, da filme začne snemati brez scenarija oziroma vsaj brez natančno izpisanih dialogov in izdelanih filmskih likov, saj vznik teh temeljnih sestavin narativnega kina prepušča procesu sodelovanja z igralci in improvizaciji. Posledično njegove navidez klasično režirane filme prežema občutek zračnosti, spontanosti in nepredvidljivosti, kakršen sicer zaznamuje dokumentarne filme. Za svoja dela je Leigh prejel že praktično vse največje filmske nagrade, od zlate palme do zlatega leva, dvakrat pa je bil tudi nominiran za oskarja (nazadnje prav s *Kar brez skrbi*). Večino njegovih filmov – omenimo le najbolj znane: *Življenje je sladko* (Life Is Sweet, 1990), *Goli* (Naked, 1993), *Skrivnosti in laži* (Secrets and Lies, 1996), *Karieristki* (Career Girls, 1997), *Vse ali nič* (All or Nothing, 2002) in *Vera Drake* (2004) – smo lahko gledali tudi na domačih platnih v redni distribuciji.

Predfilm:

ČIKORIJA AN' KAFE

(Chicory 'n' Coffe, Slovenija, 2008, animirani, barvni, 8 minut)

režija:	Dušan Kastelic
scenarij:	Dušan Kastelic (po pesmi Iztoka Mlakarja)
fotografija:	Dušan Kastelic
glasba:	Iztok Mlakar
animacija:	Dušan Kastelic, Cory Collins
glas:	Iztok Mlakar
produkcija:	Bugbrain, Inštitut za animacijo
festivali, nagrade:	Portorož 2008: vesna za najboljšo animacijo; Cineposible 2008: nagrado Pilar Bardem za najboljši film s področja ženskih pravic; San Joaquinu 2008: nagrada žirije za najboljši animirani film; Worldwide Short Film Festival – Torontu 2009; Edinburgh 2009; Atlanti 2009; Palm Springs 2009, Animamundi (Brazilija) 2009

zgodba

Spremljamo zgodbo preprostega kmečkega para od njune poroke pa do smrti. Rdeča nit zgodbe je drobna prevara – žena je namreč možu vse življenje kuhala poceni kavni nadomestek (cikorijo) namesto prave kave. Njen mož, ki je grobijan in ljudomrznež, prevare ni nikoli opazil, čeprav so zanj vedeli vsi. Zanj je tista brozga imela boljši okus od najboljše kave. Preprosta zgodba o tem, kako tistim, ki jih imamo radi, tega ne znamo pokazati, dokler ni prepozno.

»Vsekakor eden nespornih vrhuncev festivala, eden največjih dosežkov slovenske animacije in kratkega filma sploh. Z neverjetno natančnostjo in občutkom pove preprosto zgodbo, polno grenko-sladke resnice. Z uporabo najmodernejše tehnike animacije se brez sramu postavi ob bok največjim in najbogatejšim studiem. Iz njegovega vrhunskega filma čikorija zadiši kot kafe.«

obrazložitev žirije ob podelitvi nagrade na FSF 2008

STO ŽEBLJEV

(Centochiodi, Italija, 2007, barvni, 92 minut)

režija	Ermanno Olmi
scenarij	Ermanno Olmi
fotografija	Fabio Olmi
glasba	Fabbio Vacchi
montaža	Paolo Cottignola
igrajo	Raz Degan, Luna Bendandi, Andrea Lanfredi, Amina Syed, Carlo Faroni, Luigi Galvani, Enrico Molinari, Giuseppe Pivanti, Giovanni Ponti, Pino Ponti, Gino Rizzati, Angela Fornaciari, Ettore Viani
produkcija	Cinemaundici, Rai Cinema
festivali, nagrade:	Cannes 2007; Karlovi Vari 2007; Toronto 2007; Rotterdam 2008; nagrada kritikov regije Piemonte za najboljši film leta 2007
povprečna ocena občinstva:	4
povprečna ocena kritike:	5
distribucija:	Cankarjev dom

zgodba

Mlad, a uveljavljen univerzitetni profesor, ki poučuje na univerzi v Bologni, se znajde v središču zahtevne policijske preiskave. Odloči se, da bo zapustil svoje dotedanje življenje, in se preseli v zapuščeno kolibo v mirni podeželski skupnosti na bregu reke Pad. Med prišlekom in krajevnimi prebivalci se hitro stekje pristne prijateljske vezi. Zaživi v spontanosti in iskrenosti vsakdana. Okoliški prebivalci ga imajo kmalu za svojega, saj jih s svojo karizmo in z odprtostjo povsem osvoji. Udeležuje se vaških veselic, vaščani pa mu pomagajo pri ureditvi njegovega doma. Še posebej tesne prijateljske vezi naveže z mladim poštarjem in dekletom, ki je zaposlena v pekarni. A nekega dne profesor v želji, da bi pomagal vaščanom, uporabi svojo kreditno kartico in tako ga oblasti ponovno najdejo ...

komentar

Sto žebljev je liričen slavospjev naravi in življenju. /.../ Film, izmenično bister, pronicljiv in mističen, vsebuje nekaj prodornih misli in izobilje duševne hrane, ki nam polni duha še dolgo potem, ko se iztečejo odjavni napisi. Olmijevi liki nas odkrito napeljujejo na to, da vsak nov zasuk v zgodbi razumemo kot biblično alegorijo, ker pa je sam režiser ta film označil za svojega poslednjega, smo celo v skušnjavah, čeravno nekoliko romantičnih ali predrznih, da protagonistovo zavračanje akademskega statusa interpretiramo kot neke vrste grandiozno in avtobiografsko izjavo mojstra, ki odhaja v pokoj. Naj v tem primeru uživa še mnoga leta bukolične sreče.

Joe Sheppard, *The Lumière Reader*

Olmiju se je zahotelo realnosti. Kar je po svoje ironično: njegovi filmi so vedno gravitirali k dokumentarnosti. In tudi *Sto žebljev* je film, ki skuša shoditi po vodi. Profesor na bolonjski univerzi

(Raz Degan), ki ima dovolj razlogov, da je izgubil vero v vero, križa serijo unikatnih »svetih« knjig (proč dogme! proč klišeji! proč represija!), potem pa se pred preganjalci – okej, pred sodobno »inkvizicijo«, pred sodobno verzijo rimskih centurijev – mučeniško zateče med preproste, iskrene ljudi, v naivno rajsko skupnost ob reki Pad, kjer s svojo dolgo brado, svojimi dolgimi lasmi in svojimi mesijanskimi oraklji kar kliče po hospitalizaciji. Umobolnice so polne ljudi, ki pravijo, da Jezusa Kristusa le igrajo. *Sto žebļjev* bi lahko vrteli skupaj z *Dvomom*.

Marcel Štefančič, jr., *Mladina*

izjava avtorja

Že pred časom sem povedal: še preden sem začel snemati *Sto žebļjev*, sem vedel, da bo to moj zadnji igrani film. Nadaljeval bom z dokumentarci kot na začetku poklicne poti pred več kot petdesetimi leti. Želim si, da sprejmete mojo odločitev kot osebno izbiro, ki je nastala premišljeno in je ni spodbudila domišljavost niti ni bila boleče iztrgana. Ne gre za pretirano čustvenost. Danes je to spontano dejanje: posledica moje preobrazbe v teh dolgih letih, ki me v tem dragocenem obdobju življenja, imenovanem 'zrela' leta, vodi k drugim ciljem.

Ermanno Olmi

režiser

Ermanno Olmi se je rodil leta 1931 v Bergamu. Odraščal je v Bergamu in Milanu. Svojo profesionalno pot je pričel kot asistent pri kratkih filmih, leta 1959 pa je po številnih kratkih dokumentarjih posnel svoj celovečerni prvenec, film *Čas se je ustavil* (*Il tempo si è fermato*, 1959). Kmalu se je uveljavil kot eden najpomembnejših italijanskih režiserjev, avtor, ki je žlahtni duh in modus operandi italijanskega neorealizma uspešno ponesel vse v novo tisočletje. Njegove umirjene filme odlikuje zrela obravnava praviloma perečih socialnih in duševnih stisk, ki tarejo malega človeka. Leta 1978 je posnel svoj morda najbolj znani film *Drevo za cokle* (*L'albero degli zoccoli*) in zanj v Cannesu prejel zlato palmo za najboljši film. Kmalu zatem, leta 1982, je ustanovil zasebno in neformalno filmsko šolo *Ipotesi cinema*. Leta 1988 je s filmom *Legenda o svetem pivcu* (*La leggenda del santo bevitore*) zmagal še na festivalu v Benetkah. Leta 2004 se je temu mojstru italijanskega filma z obsežno retrospektivo njegovih del poklonila tudi Slovenska kinoteka.

GENOVA

(Genova, Velika Britanija, 2008, barvni, 94 minut)

režija	Michael Winterbottom
scenarij	Michael Winterbottom, Laurence Coriat
fotografija	Marcel Zyskind
glasba	Melissa Parmenter
montaža	Paul Monaghan
igrajo	Colin Firth, Hope Davis, Catherine Keener, Perla Haney-Jardine, Willa Holland, Margherita Romeo, Dante Ciari
produkcija	Revolution Films, Aramid Entertainment Fund, Film4, Moviola Film och Television AB
festivali, nagrade:	Toronto 2008; San Sebastián 2008: srebrna školjka za najboljšo režijo; Talin 2008: nagrada žirije za najboljši film; Varšava 2008; London 2008; Hong Kong 2008
povprečna ocena občinstva:	4
povprečna ocena kritike:	4,5
distribucija:	Blitz Film & Video Distribution

zgodba

V prometni nesreči se smrtno ponesreči Marianne, mati dveh deklic – šestnajstletne Kelly in desetletne Mary. Joe, oče obeh deklet, je univerzitetni profesor, po rodu Anglež. Ker želi hčerama (ki sta bili na nek način krivi za nesrečo in zaradi tega še toliko bolj potrti) omogočiti pozabo tega travmatičnega dogodka in vrnitev k normalnemu življenju, se odloči, da ju bo peljal na stari kontinent, kjer bodo poskušali družno zaživeti novo življenje. Nastanijo se v italijanski Genovi, povsem novem okolju za vse družinske člane, pri tem pa jim pomaga Joejeva dobra prijateljica Barbara, ki tu živi že od prej. Joe se zaposli na tukajšnji univerzi, deklici pa prosti čas preživljata po svoje. Starejša Kelly prične na lastno pest raziskovati mesto in skrivnosti seksualnosti, medtem ko postane mlajša Mary obsedena z vizijami mrtve mame, ki jo videva povsod.

komentar

Čeprav se nam na trenutke morda lahko zazdi, da je v tej siloviti drami o žalosti, občutku krivde in vse bolj zajedajoči se bolečini zaznati nekaj nestvarnosti, pa nas že v naslednjem trenutku povsem prevzamejo njena čudovita atmosfera, igra na meji popolnosti in tiste malenkosti, ki preprosto ganejo. Winterbottom je tokrat posnel toplo, ganljivo, a nikoli osladno dramo, preprosto filmsko delo, ki v gledalcu poustvari občutke življenja v mestu, obsijanem s soncem. Predstaviti mu je uspelo življenjsko teksturo nekega mesta, ujeti življenjsko silo, naseljeno v tistih malih, ozkih, očem turista nevidnih ulicah, v katerih kipi od pisanosti vseh usod. A osupljivo ni le mesto samo. V tem okolju se je odlično znašel tudi Colin Firth, saj lahko ob njegovi interpretaciji tega zadržanega, a hkrati izrazito ekspresivnega lika ugotovimo, da še nikoli ni bil boljši. Zadnji košček sestavljenke pa nedvomno tvorita njegovi filmski hčerki, ki kljub mladosti osupneta s svojo skoraj naturalistično interpretacijo.

Chris Prince, *Sky Movies*

Rekli bi lahko, da je v opusu Michaela Winterbottoma zaznati nekakšen eklekticizem, saj skorajda ni teme, ki je ne bi obdelal: od vojne v Bosni v filmu *Dobrodošli v Sarajevu* (Welcome to Sarajevo), prek glasbene scene v britanskem Manchesteru iz filma *24-urni žurerji* (24 Hour Party People), do ameriške zunanjepolitične hegemonije in razmer v zloglasnem zaporu na Kubi, ki ju je obdelal v filmu *Pot v Guantanamo* (Road to Guantanamo). A kljub nadvse različnim temam, ki jih je obravnaval, ni mogoče spregledati, da se je v svojih delih vedno posvečal predvsem človeškemu vidiku posamezne zgodbe. Nič drugače ni v *Genovi*, v kateri okostje tvorijo družinska razmerja in s katero nam poda intimni potret dinamike odnosov v družini, ki se sooča z izgubo, mladostniškim uporništvom, s krivdo in spremembo kulturnega okolja. *Genova* je surov, skorajda predrzen film o družini, ki se sooča s tragedijo in išče nove začetke; je spretno narejen in prečudovito posnet, predvsem pa skrbno premišljen film.

Alex Beattie, *Critic's Notebook*

izjava avtorja

Del tistega, kar me je pri tem filmu najbolj zanimalo, je bilo ustvariti pozoren, čuječ portret družinskega življenja. Všeč mi je bila ideja družine, preseljene v povsem novo okolje, kjer oče in hčeri ne poznajo nikogar, zato so prisiljeni čas prebijati skupaj. Zame je to film o očetovski ljubezni in o odnosu med otrokoma. Materina smrt je zgolj iztočnica za zgodbo. Bolj me je zanimalo, kako jim bo uspelo ponovno sestaviti svoja življenja. Zanimali so me vsakodnevni rituali, ki tičijo v srcu vsake družine in v srcu njihovega premagovanja žalosti.

Michael Winterbottom

režiser

Winterbottom, rojen 1961, svojo kariero začne pri televiziji. Do svetovne slave se dokoplje že z drugim celovečercem *Temno srce* (Jude, 1996), posnetim po režiserjevem najljubšem (istoimenskem) romanu Thomasa Hardyja. S svojim naslednjim filmom *Dobrodošli v Sarajevu* (Welcome to Sarajevo, 1997) prvič eksplicitno izkaže svoj politični angažma, vestno in pogosto kontroveržno obravnavo aktualnih in perečih problemov sodobnega sveta, kar do izraza prihaja še v njegovih novejših filmih *Na tem svetu* (In This World, 2002, zlati medved v Berlinu), *Pot v Guantanamo* (The Road to Guantanamo, 2006, srebrni medved za režijo v Berlinu) in *Mogočno srce* (A Mighty Heart, 2007). Z realistično dramo *Pravljična dežela* (Wonderland, 1999) se prvič oprime energičnega, napol improviziranega načina snemanja filmov, s kar se le da majhno filmsko ekipo, kar kasneje postane njegov prepoznaven avtorski pečat. Za njegovo največjo uspešnico doslej velja film *24-urni žurerji* (24 Hour Party People, 2002), leta 2004 pa filmske vode razburka s sijajno minimalistično ljubezensko melodramo *9 orgazmov* (9 Songs), ki jo zavoljo nazornega prikazovanja spolnih odnosov med ljubimcema marsikdo označi za pornografijo. Trenutno ima v različnih fazah produkcije kar štiri celovečerne filme.

TURNEJA

(Turneja, Srbija, Bosna in Hercegovina, 2008, barvni, 102 minuti)

režija	Goran Marković
scenarij	Goran Marković
fotografija	Radoslav Vladić
glasba	Zoran Simjanović
igrajo	Dragan Nikolić, Josif Tatić, Jelena Đokić, Slavko Štimac, Gordan Kičić, Mira Furlan, Tihomir Stanić
produkcija	Balkan Film, Testament Film
festivali, nagrade	Montpellier 2008 (festival mediteranskega filma): zlata antigona za najboljši film, nagrada nova za najboljši film; Montréal 2008: nagrada za najboljšega režiserja (Goran Marković), nagrada FIPRESCI; Solun 2008: nagrada občinstva za najboljši film; Kairo 2008; Trst 2009 (Alpe Adria Film Festival)
distribucija:	Cinemanía group

zgodba

Leta 1993 se kljub srditim bojem v Bosni in Hercegovini skupina naivnih beograjskih igralcev v želji po hitrem zaslužku odpravi na turnejo po Srbski krajini. Na poti pristanejo v osrčju vojne vihre in izgubljeni tavajo med frontami, od ene vojske do druge, od enega vojnega dobičkarja do drugega, med vsemi narodi, ki so bili vpleteni v krvavi konflikt, iz smrtonosno nevarnih avantur pa jih ves čas rešujejo zgolj igralske sposobnosti. Toda ob vrnitvi v domovino ugotovijo, da je cena za nenavadno pustolovščino veliko višja, kot so si predstavljali.

komentar

S *Turnejo* se je Marković nekdanje Jugoslavije lotil še z vidika tradicionalnega, malce obrabljenega, a vedno priročnega in nezgrešljivega motiva: »Ves svet je oder.« In nasprotno. Če motiv povežemo z maksimo »vojna je teater« in če v ospredje postavimo skupino oportunistov, zapitih in narcisoidnih pripadnikov beograjskega teatra, ki v kratki, a profitabilni turneji po Srbski krajini leta 1993 vidijo predvsem možnost lahkega zaslužka, se stvar toliko bolj nagiba k stereotipom. Ko se dramska uprizoritev prične mešati z realnostjo, ki gledališko skupino obkroža, in ko ta realnost postaja enako, če ne bolj absurda kot tista na odru, potem moraš biti res dober režiser, če se hočeš izogniti pastem poetičnega (in patetičnega) nadrealizma, s katerim so znali pred pol stoletja ravnati predvsem Francozi. Markoviću je kar uspelo. *Turneja* je teater absurda, protivojna farsa in seveda obsodba balkanske morije, pri čemer režiser ne pušča nobenega dvoma: proti nasilnemu brezumju se je mogoče boriti le z močjo umetnosti.

Simon Popek, *Delo*

Turneja, ki jo je posnel Goran Marković, eden izmed prvakov jugoslovanskega »novega novega vala« (*Specijalno vaspitanje*, *Nacionalna klasa*, *Variola vera*, *Več vidjeno*, *Tito i ja* ipd.), ki po

vseh teh letih še vedno brca (*Kordon*), je film o bosanski vojni, ki se dogaja leta 1993, in sicer v Srbobranu in okolici, v Srbski krajini, kamor s krstičevskim minibusom, ki ga pilotira Slavko Štimac, pripotuje obupana, anemična, napol mrtva beograjska gledališka skupina, ki išče priložnost za kak hitri, stranski zaslužek, kajti v Beogradu umetnost – še najmanj teater – ne zanima nikogar več. Niti samih igralcev ne. Nimajo več komu igrati. /.../ Če bi Marković ta film posnel leta 1993, bi bil precej bolj urgenten kot danes, ko izgleda le kot zapoznena meditacija o »večnih« resnicah vojne, toda muslimani, ki so imeli Srbe nekoč radi in ki niso navijali za Sarajevo ali pa Željezničarja, ampak za Crveno zvezdo, bodo to revizijo komedije Kdo neki tam poje? razumeli vsaj kot korak v pravo smer. Če nič drugega, jih bodo ponovno združili filmi, ki jih ni več mogoče posneti.

Marcel Štefančin, jr., *Mladina*

izjava avtorja

Sploh pa je ta vojna v marsičem iracionalna. Za začetek, tu se vojskujejo isti ljudje, ki govorijo isti jezik, ki imajo isto mentaliteto in ki imajo ista čustva. Med njimi ni razlike. Razmišljal sem, kako težko bi bilo posneti film o tej vojni. Predvsem s kostumografskega vidika, pa tudi sicer. V pravi vojni se obe strani razlikujeta že na prvi pogled. Ne le po izgledu, ampak tudi po obnašanju. Tu pa so vsi isti – Srbi, Hrvati, Muslimani. Vsi so isti. Vse to so identični ljudje. En narod.

Goran Marković, iz scenarija filma

režiser

Goran Marković se je rodil leta 1946 v umetniški družini (oba starša, Rade in Olivera, sta znana jugoslovanska igralca). V letih med 1965 in 1970 je študiral filmsko režijo v Pragi na znani filmski akademiji FAMU. Neposredno po študiju za televizijo posname okrog 50 dokumentarnih del in že v teh se izkaže z drznostjo tako na formalni kot vsebinski ravni. Konec leta 1976 posname svoj celovečerni igrani prvenec, dramo *Posebna vzgoja* (Posebno vaspitivanje), in se z njim silovito uveljavi tako v domačem prostoru (na festivalu v Pulju film prejme kar 14 nagrad) kot v tujini (nagrajen je tudi na festivalu v Mannheimu). Sledi njegovo morda najplodnejše obdobje, ko snema eno mojstrovino za drugo: družbeno satiro *Mojstri, mojstri* (1980), fantastično dramo *Variola vera* (1982), politično *Tajvansko kanasto* (1985), grozljivko *Že videno* (1987). Vrhunec in hkrati zaključek tega obdobja nedvomno predstavlja film *Zbirni center* (1989). Po balkanskem vojnem konfliktu obvelja za enega najdoslednejših in najdrznejših kritikov politike lastne domovine Srbije (*Odrtgana komedija*, dokumentarec *Ponoreli ljudje*, igrano-dokumentarni *Srbija leto nič*, *Kordon*). Za svoja dela je prejel številne mednarodne in domače nagrade.

VAMPIRSKA LJUBEZEN

(Låt den rätte komma in/Let The Right One In, Švedska, 2008, barvni, 114 minut)

režija	Tomas Alfredson
scenarij	John Ajvide Lindqvist (po svojem istoimenskem romanu)
fotografija	Hoyte van Hoytema
glasba	Johan Söderqvist
montaža	Dino Jonsäter, Tomas Alfredson
igrajo	Kåre Hedebrant, Lina Leandersson, Per Ragnar, Henrik Dahl, Karin Bergquist, Peter Carlberg, Ika Nord, Mikael Rahm, Karl-Robert Lindgren, Anders T. Peedu, Pale Olofsson
produkcija	EFTI, The Chimney Pot, Fido Film AB, Filmpool Nord, Ljudligan, Sandrew Metronome Distribution Sverige AB, Sveriges Television (SVT), WAG
festivali, nagrade:	Karlovi Vari 2008; Tribeca 2008: nagrada za najboljši igrani film; Mednarodni festival fantastičnega filma Bruselj 2009: zlati krokar za najboljši film; Festival fantastičnega filma Amsterdam 2009: črni tulipan in srebrni krik za najboljši film; Edinburg 2008: nagrada kritikov za najboljši film; Fant-Asia 2008: nagrada žirije za najboljši film, najboljšo režijo in najboljšo fotografijo; Sitges 2008: velika zlata nagrada za najboljši evropski fantastični film; deveti najbolj priljubljeni film na Ljubljanskem mednarodnem filmskem festivalu 2008 po mnenju gledalcev
povprečna ocena občinstva:	4,5
povprečna ocena kritike:	4,5
distribucija:	Demiurg

zgodba

Dvanajstletni Oskar je introvertiran, osamljen fant, stalna tarča nadlegovanja močnejših sošolcev. Ko se v njegovo sosesko priseli vrstnica Eli, se zdi, da je naposled le našel sorodno dušo. Eli, bledolična, resnobna in na mraz neobčutljiva deklica s čudnim telesnim vonjem, se prikaže le ponoči, ob njenem prihodu v mesto pa se zgodi vrsta skrivnostnih izginotij in umorov. Medtem ko Oskar počasi odkriva njeno pravo naravo, med njima vzklije prva mladostniška ljubezen. Eli pa ve, da lahko preživi le, če se nikjer ne ustali. Oskarja nauči, kako se upreti zalezovalcem, a ko se Oskar vseeno znajde v škripcih in zre svoji največji grozi v oči, se Eli vrne in ga brani na edini način, ki ga pozna.

komentar

Pravi skriti zakladi se letos skrivajo v sekciji Ekstravaganca. /.../ morda pravo presenečenje festivala predstavlja švedska vampirska grozljivka *Vampirska ljubezen*. Najstniška pripoved, postavljena v zamolklo, zasneženo nordijsko pokrajino, slabo

stoletje po nastanku Murnauovih, Dreyerjevih in Browningovih vampirskih klasikov ponovno dokazuje, da lahko tovrsten film tudi v začetku 21. stoletja še vedno doseže vsaj primerljivo zmes izvirne misterioznosti, erotičnosti in srhljive nenaravnosti, v tem pa zaporedje računalniških efektov uporabi sebi v prid tako, da z njimi gibanja polživečih teles tudi dejansko postanejo motilno tuja. Pohvalen dosežek v času, ko je večina fantazijskih filmov videti kot vzporedni proizvod industrije računalniških iger.

Matic Majcen, *Dnevnik* (poročanje z Liffa)

Ta luciden švedski neodvisni dragulj, ki ga je z obilico domišljije in preudarnosti zrežiral Tomas Alfredson, osvobodi vampirske filme iz spon prežvečenih konvencij, kot so posnetki drhtečih dekoltejev in okrvavljenih podočnjakov. Namesto tega nam ponudi uravnoteženo in neubranljivo privlačno analizo odtujenosti in ljubezni. /.../ *Vampiriska ljubezen* arhetipu nesmrtnosti povrne njegovo poetično kohezivnost in mogočnost mita.

Elena Oumano, *The Village Voice*

izjava avtorja

Ko sem prebral roman *Vampiriska ljubezen*, sem takoj vedel, da moram to zgodbo spraviti na veliko platno. Gre za občutek, kakršen te navda pri enem samem scenariju ali eni sami knjigi izmed stotih. Povečini me s takšnim občutkom navdajo samo koščki surovega materiala, posamezne podrobnosti in nuja, da bi po njem segel s svojimi grabežljivimi rokami in ga ponovno napisal. Tokrat je bilo drugače. To je zgodba, ki je obenem vrhunsko literarno delo in fantastična drama. Navzlic depresivnemu ozadju svinčeno sive Švedske, trdih socialnih okoliščin in krvavega nasilja sem v njej videl predvsem romantično ljubezensko zgodbo z upanja polnim in srečnim koncem. Sorodno dinamiko med temačnim ozadjem in svetlejšim ospredjem vidim v zgodbah Charlesa Dickensa ali pri nekaterih klasičnih piscih grozljivega žanra.

Tomas Alfredson

režiser

Tomas Alfredson se je rodil leta 1965 v mestu Lidingö na Švedskem. Svojo filmsko kariero začne kot asistent pri nacionalnem filmskem studiu. Nekaj let režira glasbene videe in nato še nekaj let dela pri švedski televiziji, za katero zrežira vrsto komičnih nadaljevanj. Svoj celovečerni igrani prvenec, družinsko komedijo *Bert – den siste oskulden* (*Bert: zadnja devica*), posname leta 1995. Doma se dokončno uveljavi s celovečernim filmom *Fyra nyansen av brint* (*Štirje odtenki rjave*, 2004), za katerega prejme švedsko nacionalno nagrado za najboljšo režijo. *Vampiriska ljubezen* je njegova prva mednarodna uspešnica.

ROKOBOREC

(The Wrestler, ZDA, Francija, 2008, barvni, 111 minut)

režija	Darren Aronofsky
scenarij	Robert D. Siegel
fotografija	Maryse Alberti
glasba	Clint Mansell
montaža	Andrew Weisblum
igrajo	Mickey Rourke, Marisa Tomei, Evan Rachel Wood, Mark Margolis, Todd Barry, Wass Stevens, Judah Friedlander, Ernest Miller
produkcija	Wild Bunch, Protozoa Pictures, Saturn Films
festivali, nagrade	Benetke 2008: zlati lev za najboljši film; oskarji 2008: nominaciji za glavno moško (Mickey Rourke) in stransko žensko vlogo (Marisa Tomei); zlati globus 2008: za najboljšo moško vlogo (Rourke) in najboljšo filmsko pesem (Bruce Springsteen); BAFTA 2009 (nagrada Britanske filmske akademije): za najboljšo moško vlogo (Rourke); Toronto 2008; New York 2008; Solun 2008
povprečna ocena občinstva:	5
povprečna ocena kritike:	4,5
distribucija:	Blitz Film & Video Distribution

zgodba

V poznih osemdesetih prejšnjega stoletja je Randy »The Ram« Robinson blestel kot zvezda ameriške profesionalne rokoborbe. Danes, dvajset let pozneje, iz svojega zgaranega, postaranega telesa izžema poslednje atome moči, ko nastopa pred peščicami najbolj zvestih občudovalcev po zanikrnih telovadnicah v predmestju New Jerseyja. Odtujen je od svoje hčerke in osamljen; živi zgolj še za kratke trenutke v ringu, ki pa so le blede, popačena senca minule slave. Srčni napad ga prisili v pokoj in Randy se znajde pred težavno nalogo premisleka o smotru svojega obstoja. Poskuša se približati hčerki, zaplete se celo v nežen, romantičen odnos z lokalno striptizeto, vendar pa strašne praznine v njegovih prsih nič več ne more zapolniti. Navzlic strogim navodilom zdravnika in prošnji vseh tistih, ki so mu prišli blizu, se Randy znova poda v ring.

komentar

Najbolj fascinanten element *Rokoborca* je izobilje podrobnosti iz ozadja rokoborske prakse. Aronofsky je v tem nenavadno spreten, pa čeprav ni še nikoli posnel niti približno podobnega filma. V snegu in plundri New Jerseyja se Randy in njegovi nasprotniki spoprijemajo po zanikrnih klubskih sobah in šolskih telovadnicah; niso izbirčni glede garderob; krpajo svoje poškodovane telesne dele, se med seboj vzpodbujajo in vnaprej dogovarjajo o poteku dvobojev. Izvemo vse o tem, kako se pripravijo do krvavitve in kako načrtujejo nasilna 'presenečenja' v poteku spopada. In potem se odpravijo pred publiko in igrajo.

Roger Ebert, *Chicago Sun-Times*

Esenco *Rokoborca* še najlepše opišemo, če povemo, da film dobesedno zleze pod kožo tako glavnega junaka Randyja Robinsona kot tudi resničnega Mickeyja Rourkea. /.../ Ni potrebno veliko mentalnega napora za ugotovitev, da je rokoborba, kot jo slika *Rokoborec*, tudi popolna metafora za film. In sicer nekaterikoli film, temveč naš film, film naših časov; film, glede katerega smo že večkrat ponovili, da je naposled presegel dolgovezni spor med resnico in lažmi ter se vrnil k podobi, vrnil k afirmaciji podobe kot mesta, na katerem se resnica in laž znova in znova prepletata v eno, tako neskončno ozko kot tudi neskončno.

Emmanuel Burdeau, *Cahiers du cinéma*

Film navidez uporablja uveljavljene klišeje, kot so občutljivi športnik v krizi, zanemarjena hči in barska plesalka z otrokom, torej mati samohranilka, ki se preživlja z zavrženim poklicem, vendar z njimi ne manipulira. Ne vplete jih v kakšno pregreto dramo konfliktov ali v še bolj priljubljeni ritual srečnega konca, marveč junake kratko malo prepušča njihovim stiskam in negotovosti. Po drugi strani je ostareli, umetno zagoreli, dolgolasi mišičnjak v pajkicah nekam bizaren, če ne kar grotesken lik, toda v upodobitvi Mickeyja Rourkea, ki ni brez sledov osebnih izkušenj, premore pristno življenjsko prepričljivost, s kakršno se lahko le redko pohvalijo precej bolj vsakdanje ali »realistično« zasnove filmske osebe.

Bojan Kavčič, *Stop*

izjava avtorja

Nihče še ni posnel resnega filma o rokoborbi in vedno sem se spraševal, zakaj je tako. Mislim, da večina ljudi profesionalne ameriške rokoborbe preprosto ne jemlje resno. Zdi se jim smešna, tudi neumna. Bolj ko sem se začel sam spuščati v svet rokoborbe in ga preučevati, bolj sem odkrival, za kako kompleksen in tragičen svet gre v resnici. Stopnja smrtnosti v tej igri je preprosto vrtoglava. In dejstvo, da fenomen ni preučen, je res nenavadno. Sploh glede na to, da je rokoborba tako priljubljena. Gre za eno najbolj priljubljenih oblik zabave v Ameriki, ki pa je še nihče ni podrobneje preštudiral.

Darren Aronofsky

portret režiserja

Darren Aronofsky se je rodil leta 1969 v newyorškem Brooklynu, kjer je nato tudi odraščal. Na filmsko prizorišče vstopi silovito. Celovečerni prvenec *Pi* (1998) mu na prestižnem festivalu v Sundanceu prinese nagrado žirije, med občinstvom pa hipoma obvelja za kult. Še večji uspeh doseže s svojim drugim celovečercem *Rekvjem za sanje* (*Requiem for a Dream*, 1999), vizualno hipnotično, frenetično in šokantno upodobitvijo najrazličnejših vrst odvisnosti. Po sorodno ekstravagantni znanstveno-fantastični romanci z naslovom *Fontana življenja* (*The Fountain*, 2006), ki povsem pogori tako pri kritiki kot pri občinstvu, Aronofsky preseneti z *Rokoborcem*, vizualno umirjeno, povsem realistično in neobičajno pretresljivo dramo, ki mu zasluženost prinese zmago na prestižnem beneškem festivalu.

GOMORRA

(Gomorra, Italija, 2008, barvni, 137 minut)

režija	Matteo Garrone
scenarij	Matteo Garrone, Roberto Saviano, Massimo Gaudioso, Gianni Di Gregorio, Ugo Chiti, Maurizio Braucci (po istoimenski literarni predlogi Roberta Saviana)
fotografija	Marco Onorato
scenografija	Paolo Bonfini
montaža	Marco Spoletini
igrajo	Maria Nazionale, Salvatore Cantalupo, Gigio Morra, Salvatore Abruzzese, Marco Macor, Ciro Petrone, Toni Servillo, Gianfelice Imparato, Carmine Paternoster
produkcija	Fandango, Rai Cinema, Sky
festivali, nagrade	(izbor) Cannes 2008: velika nagrada za najboljši film; Chicago 2008: srebrni hugo za najboljši scenarij; David di Donatello 2009: za najboljšega režiserja, za najboljši film, za najboljši scenarij, za najboljšo montažo, za najboljšo izvirno glasbo, za najboljšo produkcijo, za najboljši zvok; Evropske filmske nagrade 2008: za najboljšega režiserja, za najboljši film, za najboljši scenarij, za najboljšo fotografijo, za najboljšega igralca
povprečna ocena občinstva:	5
povprečna ocena kritike:	5
distribucija:	Cinemia group

zgodba

Moč, denar in kri: to so »vrednote«, s katerimi se prebivalci provinc Neapelj in Caserta soočajo iz dneva v dan. Prisiljeni so spoštovati pravila, ki jih veleva »sistem«, italijanska mafajska organizacija Camorra. Druge izbire preprosto ni. Le nekateri so v položaju, da si lahko privoščijo kolikor toliko normalno življenje. V tem krutem, navidezno izmišljenem svetu, katerega korenine so vraščene globoko v realnost, se prepletajo zgodbe petih oseb: Don Cira, imenovanega »Podmornica« (»Il sottomarina«), 13-letnega Totoja, ki komaj čaka, da »odraste«, nerazdružljivih Marca in Cira, diplomanta Roberta, ki išče delo, in krojača Pasqualeja, ki se mora soočiti s kitajsko konkurenco.

komentar

Evropska filmska akademija je te dni razdelila nagrade – in italijanska *Gomorra*, posneta po razvpitem, kontroverznem bestsellerju Roberta Saviana, je pobrala vse glavne nagrade. Za film, režijo, scenarij, moško vlogo in kamero. Kar pove vse. Vsa ostala jamranja evropskih auteurjev so le pogrešljive sence eposa, ki je briljantno, mozaično, ekspezejsko ujel veliki bankrot kapitalizma. *Gomorra* namreč brutalno – in že kar nadrealistično naturalistično – pokaže, da sta se kapitalizem in podzemlje že davno spela in si obljubila večno zvestobo, da drug brez drugega ne moreta, da je torej kapitalizem gangsterizem in da je gangsterizem kapitalizem.

Še več, podzemlje je bolje, bolj učinkovito organizirano kot kapitalizem – Neapelj, ki ga obvladuje camorra, lokalna mafija, ekspertka za visoko modo, gradbeništvo in odvoz smeti, je videti kot nadaljevanje kapitalizma z represivnimi, militantnimi, morilskimi sredstvi, kot groteskna verzija Kitajske, kot – po Žižku – »naša prihodnost«, prihodnost kapitalizma. Patosa in kodeksa časti, ki je krasil družino Corleone, ni več. Sovražnikov nimaš bližje kot prijateljev – prijatelj nimaš, sovražnike pa pobiješ, ker so konkurenca.

Marcel Štefančič, jr., *Mladina*

Zgodba filma v svojem razpletanju sledi individualnim potem oseb, ki živijo na periferiji Neaplja in pri tem ustvarja tako silovito kakofonijo podob, kot jo v sodobnih filmih vidimo le redko. Usode različnih oseb se ne križajo in prav tako ne pogojujejo. Družbo, kakršno nam predstavi Garrone, poganjata izključno trgovina z drogo in prevzemi oblasti s strani različnih mafijskih klanov. V teh ozkih in mračnih uličicah mesta ter na podeželju, ki se duši v smeteh, so življenja posameznikov podvržena skrajnim absurdom. Scenarij filma nam z redkokdaj videno natančnostjo opisuje mehanizme nadvlade, korupcije in samodestrukcije. *Gomorra* je preprosto fantastičen film: delo osupljivo tekoče režije, ki nasilje prikaže v vsej svoji goloti, a se pri tem nikoli ne zateče h klišejem.

Thomas Sotinel, *Le monde*

izjava avtorja

Snov, ki mi je pri ustvarjanju *Gomorre* služila kot izhodišče, je bila vizualno tako silovita, da sem se povsem zavestno omejil le na to, da jo posnamem na kar najbolj preprost način, kot bi jo gledala oseba, ki bi se pred njo znašla po čistem naključju. Še danes sem prepričan, da sem lahko le tako poustvaril tisto edinstveno čustveno izkušnjo, ki sem jo doživel ob soočanju s to danostjo.

Matteo Garrone

režiser

Matteo Garrone se je rodil leta 1968 v italijanskem glavnem mestu Rimu. Njegovo prvo profesionalno delo po zaključku študija je bil kratki film *Silhouette*, za katerega je prejel nagrado sacher, ki jo podeljuje fundacija Nannija Morettija. Že naslednje leto je posnel svoj celovečerni prvenec *Terra di Mezzo* in v ta namen ustanovil lastno produkcijsko hišo Archimede. Leta 1998 je v Neaplju posnel dokumentarec *Oreste Pipolo, fotografo di matrimoni*, še istega leta pa je sledil njegov drugi celovečerec *Ospiti*, ki mu je med drugim prinesel nagrado kodak na beneškem filmskem festivalu in nagrado za najboljši film na filmskem festivalu v Valenciji. V mednarodnem prostoru se je dokončno uveljavil s filmom *L'imbalsamatore*, ki so ga predstavili leta 2002 na festivalu v Cannesu. Film je prejel številne nagrade, tako kot tudi njegovo naslednje delo *Primo amore* (2005).

SNEG

(Snijeg, Bosna in Hercegovina, Francija, Nemčija, Iran, 2008, barvni, 100 minut)

režija	Aida Begić
scenarij	Aida Begić, Alma Tataragić
fotografija	Erol Zubčević
glasba	Igor Camo
montaža	Miralem S. Zubčević
igrajo	Zana Marjanović, Jasna Ornela Bery, Sadzida Setić, Vesna Masić, Emir Hadžihafizbegović, Irena Malamuhi, Jelena Kordić, Alma Terzić
produkcija	Mamafilm, Rohfilm, Les Filmes d'Après-midi, Documentary & Experimental Film Center
festivali, nagrade	Cannes 2008: velika nagrada sekcije Teden kritike; Hamptons 2008: nagrada za najboljši film, ki obravnava konflikte; Solun 2008: nagrada ženske in enakost (Aida Begić); Fajr Film Festival 2009: nagrada za najboljši film mednarodnega programa, nagrada za najboljšo režiserko mednarodnega programa; Toronto 2008; Sarajevo 2008; Reykjavik 2008; Liffe 2008: tretje mesto med najbolje ocenjenimi filmi občinstva
povprečna ocena občinstva:	4,5
povprečna ocena kritike:	4,5
distribucija:	Continental film

zgodba

Vzhodna Bosna leta 1997: šest žensk, ded, štiri mlade deklice in deček – to so prebivalci osamljene in od vojne opustošene vasice Slavno. Preostali člani njihovih družin in njihovi prijatelji so bili ubiti med vojno, njihova trupla pa nikoli najdena. Ko zapade prvi sneg, se osama vasi še stopnjuje, kar ogrozi življenje v vasi. A preživele vodi Alma, mlada, trmoglava ženska, ki je prepričana, da lahko preživijo in se celo poslovijo od revščine, če bi jim le uspelo prodati vse zaloge slivovih marmelad in džemov ter ostalega vložnega sadja, po katerem je znana vas. A zato bi se bilo treba odpraviti iz vasi, čemur pa nasprotujejo nekateri starejši, ki prisegajo na izolacijo. Nato pa se nekega dne povsem nepričakovano v vasi pojavita dva poslovneža, »domačin« in tujec, ki prebivalcem Slavna ponudita denar v zameno za njihovo zemljo in domove. Vaščani so tako pred dilemo: če sprejmejo ponudbo, se sicer rešijo revščine, a s tem izgubijo svojo dušo. Nepričakovano poslabšanje vremena poslovneža prisili, da ostaneta v vasi in se tako soočita s tistim, kar sta poskušala prekriti – z resnico!

komentar

Sneg, celovečerni prvenec Aide Begić, ima vse tisto, česar nista premogla veliko bolj razvpita in spromovirana, poenostavljena in posledično enoplastna *Nikogaršnja zemlja* (2001) in *Grbavica* (2006), oba zmagovalca velikih festivalov in ljubljenca občinstva. *Sneg* premore decentno obravnavo (post)vojnih travm, netendenciozno roko režiserke, ki potrpežljivo slika pogum,

vztrajnost, tihi odpor ovdovalih žena in mater. Brez nepotrebnega afekta, didaktičnega elementa, brez sledi oguljene mantre »misli globalno, deluj lokalno«, poglobitnega razloga, zaradi katerega so mnogi filmi videti preračunljivo in neavtentično. Režiserkin spiritualni brat bi bil lahko Pjer Žalica, ki je s filmom *Pri stricu Idrizu* (2004) na prav tako prepričljiv način izrisal družinski vsakdan preživelih v balkanski moriji. Ne ljudi, ki so se bojevali, temveč ljudi, ki so v vojni izgubili bližnje.

Simon Popek, *Delo*

Res je sicer, da je *Sneg* zapisan trpki realnosti, a sama zgodba se poda tudi na izrazito simbolne teritorije, ki posredno pričajo o nedavno minuli vojni. Pokaže nam, da ženske med seboj o padlih možeh in sinovih skorajda ne govorijo, zato pa toliko bolj pogosto o njih sanjajo. Tu je tudi deček, ki je zaradi preživete travme obnemel in čigar lasje rastejo tako hitro, da se v le nekaj urah podaljšajo kar za par centimetrov. Le slutim lahko, kaj je preživel, a ta podoba našo slutnjo potencira. Aida Begić se je njihovim življenjem približala s poezijo in z nežnostjo. Njen skoraj sramežljivi pogled nam razkrije bolečino prebivalcev te vasice in vse tisto, kar je med njimi prisotno, a neizrečeno. *Sneg* je skrajno senzibilno in ganljivo delo.

Matthieu Darras, *Semaine de la Critique*

izjava avtorice

Sama snega ne doživljam kot tisti fenomen, ki prekriva, ki pade zato, da bi skrtil očem in tako prinesel pozabo. V našem filmu je sneg tisti, ki na to od vojne opustoš

Predfilm:

VUČKO

(Wolfy, Slovenija, 2007, črno-beli, 22 minut)

režija:	Matevž Luzar
scenarij:	Matevž Luzar
fotografija:	Simon Tanšek
glasba:	Blaž Celarec
montaža:	Miloš Kalusek
igrajo:	Evgen Car, Klemen Slakonja, Uroš Kaurin, Mojca Fatur, Silva Čušin, Pia Zemljič, Polona Juh, Suzana Grau, Mojca Funkl
produkcija:	UL AGRFT – Ljubljana
festivali,	
nagrade (izbor):	München 2008 (festival študentskega filma): prix interculturel; Montpellier 2008: velika nagrada; Lodž 2008: tretja nagrada; Ljubljana 2008 (Liffe): posebna omemba; oskarji 2008 (študentski): eden šestih končnih nominirancev

zgodba

Zdravko je upokojenec. Umrla mu je žena, hčerka pa pride le redkokdaj na obisk. Sam je. Nekega dne, ko gre iz trgovine, opazi, da se ljudje, ki imajo pse, v parku pogovarjajo drug z drugim. Srčno želeč si družbe in pogovora, si pri sosedu sposodi psa Vučka. Sprva tudi z njim ni prav uspešen, a nato mu končno uspe. Kmalu zatem pa mu Vučko pobegne. Zdravko ne ve, kaj bo storil. Premišljuje, kako povedati sosedi, ko na vratih nekdo pozvoni. Prepričan, da je prišla soseda, pred vrati osupel zagleda dva mladeniča, misijonarja mormonske vere. Je končno našel nekoga, ki ga bo poslušal?

»Prepričali sta nas izvirnost in duhovitost scenarija, osvetlitev podob in njih kompozicija ter režiserjeva sposobnost, da igralcem, predvsem glavnemu, Evgenu Carju, zagotovi dovolj prostora za razvoj njihovih likov. Menimo, da film gledalce opomni, naj se ne prepustijo osamljenosti in odtujenosti, temveč naj ostanejo odprtega duha tudi do tistih ljudi, ki so drugačni, in tako ohranijo toleranco.«

iz utemeljitve nagrade na Münchenskem festivalu

SUŠA

(Daratt, Čad, Francija, Belgija, Avstrija, 2006, barvni, 96 minut)

režija	Mahamat-Saleh Haroun
scenarij	Mahamat-Saleh Haroun
fotografija	Abraham Haile Biru
glasba	Wasis Diop
montaža	Marie-Hélène Dozo
igrajo	Ali Bacha Barkaï, Youssouf Djaoro, Aziza Hisseine, Djibril Ibrahim, Fatimé Hadje, Khayar Oumar Defallah
produkcija	Chinguitty Films, Goï - Goï Productions, Entre Chien et Loup, Illuminations Films for New Crowned Hope, Arte France Cinema
festivali, nagrade	Benetke 2006: velika nagrada žirije, nagrada UNESCO, nagrada SIGNIS, nagrada filmske mreže za človekove pravice – posebna omemba, nagrada EIUC; Ouagadougou 2007 (panafriški filmski festival): srebrni žrebec Yennega, nagrada Evropske skupnosti, nagrada za najboljšo fotografijo; Motovun 2007: nagrada Amnesty International; Toronto 2006; Amiens 2006; Karlovi Vari 2007
povprečna ocena občinstva:	4
povprečna ocena kritike:	4,5
distribucija:	Slovenska kinoteka

zgodba

Čad, leto 2006. Vlada je vsem vojnim zločincem podelila amnestijo. Šestnajstletnemu Atimu dedek izroči revolver, da bi ubil človeka, ki je umoril njegovega očeta. Atim zapusti vas, da bi našel moža, ki ga nikoli ni srečal. Kmalu ga najde: nekdanji vojni zločinec Nassara je zdaj poročen in ustaljen kot lastnik majhne pekarnice. Atim se mu pridruži pod pretvezo, da išče službo. Kmalu zatem se pri njem zaposli kot pekarski vajenec, še vedno trdno odločen, da ga bo ubil.

komentar

Ta, pravljici podoben mali filmski biser, nas premesti v malo vas v Čadu, v čas neposredno po državljanski vojni, ko vlada razglasi amnestijo za vse tiste, ki so zagrešili vojne zločine. Ta razglas močno prizadene Atima in njegovega deda. Prepričana sta namreč, da bi morala oseba, ki je ubila Atimovega očeta in dedovega sina, za svoj zločin plačati. Tako ded Atimu naloži prav posebno nalogo: poiskati človeka, ki je zakrivil zločin, in ga ubiti. *Suša* je bridka, a tudi prelepa pripoved o maščevanju in iskanju odrešitve, ki nas preseneti s svojim večplastnim koncem.

Tessa Swigart, iz kataloga festivala v San Franciscu

Haroun, eden redkih režiserjev iz Čada, se je silovito uveljavil in pridobil sloves enega najbolj inovativnih afriških režiserjev. S svojim tretjim celovečercem se ponovno vrača v svojo domovino. Tako kot mnoge afriške države je tudi Čad zaznamovan z rano

državlanske vojne. In prav vprašanjem, ki jih odpira ta rana, je Haroun posvetil svoje najnovejše delo. *Suša* je nekakšna študija karakterjev, v kateri Haroun napetost vešče gradi na dinamiki odnosa med dvema osebama, med mladim fantom Atimom, ki je izgubil očeta, in lokalnim pekom Nassaro, ki ga je ubil med spopadi v državljanski vojni. Ali drugače, na dinamiki odnosa med žrtvijo in rabljem, ki pa nato v dialektičnem obratu zamenjata svoji vlogi. S tem, ko se Haroun spretno osredotoči predvsem na mladega Atima in njegovo kolebanje med maščevanjem in odpuščanjem, pa jasno nakaže željo mlade generacije, da bi končno izstopila iz kroga nasilja.

Kaleem Aftab, *BBC – Collective*

izjava avtorja

Državljska vojna v Čadu traja že vse od leta 1965. Zahtevala je nešteto žrtev. Osebnost sem poznal številne izmed 40.000 ljudi, ki so bili umorjeni ali so izginili med režimom Hissèneja Habréja. (...) Grozljivo pri državljanskih vojnah je legitimiziranje vseh vrst strahot in zločinov, ki so naposled odpuščeni. Občutek storjene krivice nato podžiga željo po maščevanju, ki je v svojem bistvu želja po pravici. *Suša* se ne ukvarja z državljansko vojno, temveč z njenimi posledicami. Zanima me pokrajina po nevihti. Življenje, ki se trmasto kotali naprej, med ruševinami in pepelom. Kako lahko ljudje nadaljujejo s skupnim življenjem po toliko letih takšnega sovraštva in nasilja? Kako se odzvati na dejstvo, da pravici ni zadoščeno? Se vdati v usodo ali vzeti pravico v svoje roke? In če izberemo slednjo pot, kaj pravzaprav pomeni ubiti človeka?

Mahamat-Saleh Haroun

režiser

Mahamat-Saleh Haroun se je rodil leta 1960 v Abecheju. Kot žrtev državljanske vojne, ki je v Čadu divjala v letih med 1965 in 1993 ter se nato ponovno vnela v letu 2005, je Haroun emigriral v Francijo. Sprva se je v Parizu posvetil študiju filmske režije, nato pa se je odpravil še v Bordeaux, kjer je študiral novinarstvo. Že s svojim prvim celovečercem, dokumentarnim filmom *Bye Bye Africa* (1999), je Haroun silovito opozoril nase in zanj med drugim na beneškem festivalu prejel nagrado za najboljši prvenec. Temu je sledil igrani film *Abouna* (2002), s katerim je mednarodni uspeh še nadgradil in se uveljavil kot eden najbolj inovativnih afriških režiserjev. *Suša* je njegov zadnji celovečerec.

JESENSKI VRTOVI

(Jardins en automne, Francija, Italija, Rusija, 2006, barvni, 115 minut)

režija	Otar Iosseliani
scenarij	Otar Iosseliani
fotografija	William Lubtchansky
glasba	Nicolas Zourabichvili
montaža	Otar Iosseliani, Ewa Lenkiewicz
igrajo	Séverin Blanchet, Michel Piccoli, Muriel Motte, Pascal Vincent, Lily Lavina, Denis Lambert, Jacynthe Jacquet, Otar Iosseliani
produkcija	Pierre Grise Productions, Cinemaundici, Cinema Without Frontiers
festivali, nagrade	Benetke 2006; La Rochelle 2006; Rotterdam 2007; Mar del Plata 2007: posebna nagrada žirije; Hong Kong 2007; Ljubljana 2007
povprečna ocena občinstva:	3,5
povprečna ocena kritike:	4
distribucija:	Slovenska kinoteka

zgodba

Vincent je minister v vladi in temu primeren je njegov socialni status: premore luksuzno stanovanje, veliko denarja, ljubico in »prijatelje«, ki jim zanj ni prav nič mar. Nekega dne pa nenadoma izgubi svoj položaj in s tem vse tisto, kar ga je do takrat opredeljevalo. A Vincent te izgube ne doživi kot tragedijo, pač pa kot novo priložnost, da ponovno odkrije življenje, ki ga je v času ministirovanja nekako izgubil. Tako se vrne v svoje staro in majhno, a prikupno stanovanje, k svojim starim ljubicam, ob katerih ponovno odkriva ljubezen, in k svojim starim tovarišem, s katerimi prične ponovno uživati v življenju: ob vinu, glasbi in jedači.

komentar

Malokdo danes je tako spreten koreograf minimalistične burke kot v Franciji nastanjeni Gruzijec Otar Iosseliani. *Jesenski vrtovi*, prožna, prismojena in vizualno dovršena meditacija na temo izmuzljive moči proti drobnim življenjskim užitkom, je skorajda brez besed nanizana serija dolgih posnetkov, v katerih nastopajo raznorazni čudaki. Orožje, eksotične divje živali, ilegalni delavci in improvizirana točilnica gina; vse to se pomeša v radostno, vriskajočo celoto.

Lisa Nesselson, *Variety*

Kot pri svojih predhodnih delih je Iosseliani tudi *Jesenske vrtove* strukturiral kot serijo tablojev, v katerih pomen ne vznika iz redko posejanih dialogov, pač pa iz fizičnih gest nastopajočih likov, vizualnih namigov in uporabe kulturnih stereotipov. Iosseliani zato pogosto primerjajo s še enim mojstrom redkobesedne satire, velikim Jacquesom Tatijem. In res je primerjava povsem na mestu, saj tudi v Iosselianijevih delih najdemo tisto sočno in drzno norčevanje iz absurdnosti, h katerim se človek zateka v svojem življenju. Ljubeče zaničevanje in nadrealistični humor,

h katerima se pri tem zateka, pa ga postavita ob bok nekemu drugemu velikanu filmske umetnosti – Louisu Buñuelu. Pri 75 letih je Iosseliani še vedno sposoben humor videti tam, kjer ga nihče drugi ne, kot pravi Gruzijec pa časti življenje in življenjski hedonizem, kot ga noben drugi režiser ne.

Beverly Berning, *iz kataloga festivala v San Franciscu*

Jesenski vrtovi, ki jih je posnel Otar Iosseliani, gruzijski auteur na začasnem delu v Franciji, so primer filma, ki je sestavljen iz samih »udobnih tišin«, ki kmalu mutirajo v himno nepomembnim trenutkom. Vincent (Séverin Blanchet), francoski minister, ki ga odstavijo, je nenadoma ob vse: ob status, standard, žensko, deluxe stanovanje in življenjski slog. Ne preostane mu drugega, kot da se pomeša med male, anonimne, nepomembne ljudi, deklasirance in skvoterje, med katerimi potem kroži kot dobri, pasivni, skrajno vljudni duh. Včasih obišče svojo mamo, ki jo igra Michel Piccoli. Včasih se postavi na glavo. Včasih povsod vidi kletke. Včasih sreča Otarja Iosselianiija. Vse to so kakopak metafore, toda tako težke, da se vprašate: kdo je v resnici ta absurdni mož brez ambicij? Je to populist, ki hlini malega človeka, da bi se vrnil na oblast?

Marcel Štefančič, jr., *Mladina*

izjava avtorja

Ne namigujem na točno določeno obdobje, še manj na resnična dejstva. Osnova filma je pojav, ki ga vsi poznamo: človeški pohlep, želja po večji moči. Gre za prisposodbo te skušnjave, s katero se v nekem obdobju življenja vsi spopadamo; za težnjo, opaženo pri politikih našega časa, ki zagrizeno divjajo po poti moči, ki se vedno konča s polomom. Ljudje, ki hlepijo po moči, so v mojih očeh vedno nekoliko bolni, telesno ne povsem normalni! Trudijo si nadeti avreolo modrih ljudi, ki vedo, kaj delajo. Toda vsi se motijo. In ker se vsi motijo, je to prizadevanje za doseganje moči vedno osmešeno. Veliko ljudi je modrejših in bistrejših, toda njim ne gre za moč. Že od nekdaj je tako.

Otar Iosseliani

režiser

Otar Iosseliani se je rodil leta 1934 v Tbilisiju v Gruziji. Preden se je podal na študij filma v Moskvo, je na gruzijskem državnem glasbenem konservatoriju diplomiral iz glasbene kompozicije. V začetku njegove filmske kariere, ko je še snemal v Gruziji, se skoraj vsi njegovi filmi doživeli takšno ali drugačno cenzuro oblasti. Ko mu v distribucijo niso hoteli spustiti niti *Pastorale* (1975), njegovega tretjega celovečerca, s katerim je na festivalu v Berlinu osvojil nagrado FIRPESCI, se je Iosseliani odločil za odhod v tujino. Dokončno se je ustalil v Parizu, kjer živi od leta 1984. Njegov prvi celovečerec v tujini *Ljubljenci lune* (*Les favoris de la lune*, 1984) je na beneškem festivalu prejel posebno nagrado žirije. Sledila so sama izjemna dela: *Lov za metulji* (*La chasse aux papillons*, 1992), *Razbojniki* (*Brigands, chapitre VII*, 1996), *Zbogom, ljubi dom* (*Adieu, plancher des vaches*, 1999) in *V ponedeljek zjutraj* (*Lundi matin*, 2002), s katerimi se je uveljavil kot eden najpomembnejših sodobnih avtorjev.

Predfilm:

VEM

(I know, Slovenija, 2008, barvni, 7 minut)

režija: Jan Cvitkovič
scenarij: Jan Cvitkovič
fotografija: Jure Černec
montaža: Miloš Kalusek
igrajo: Niko Novak, Medea Novak, Miha Gulič
produkcija: Staragara
festivali, nagrade: Locarno 2008; Sarajevo 2008: specialna plaketa žirije za kratki film; Portorož 2008: vesna za najboljši kratki film

zgodba

Moški si v svoji kleti zgradi mojstrovino. Ženska in fant ga opazujeta. Bog opazuje vse tri.

izjava avtorja

»V tem filmu nihče nič ne razlaga in nihče nič ne sporoča. Gre za film, ki temelji na stanju stvari in na stanju emocij. Vsak gledalec ima pravico, da te stvari in te emocije poveže v svojo zgodbo.«

Jan Cvitkovič

LJUBEZEN V BARCELONI

(Vicky Cristina Barcelona, Španija, ZDA, 2008, barvni, 96 minut)

režija	Woody Allen
scenarij	Woody Allen
fotografija	Javier Aguirresarobe
glasba	Jens Neumaier, Giulia Tellarini, Xavier Tort
montaža	Alisa Lepselter
igrajo	Patricia Clarkson, Penélope Cruz, Scarlett Johansson, Javier Bardem, Rebecca Hall, Chris Messina, Kevin Dunn, Julio Perillán
produkcija	Mediapro, Gravier Productions
festivali, nagrade	BAFTA 2009: nagrada za najboljšo žensko stransko igralko (Penélope Cruz); zlati globusi 2009: zlati globus za najboljši film v kategoriji komedije ali mjuzikla; oskarji 2009: oskar za najboljšo žensko stransko vlogo (Penélope Cruz); gaudí 2009: najboljši film v nekatalonskem jeziku, najboljša glasbena oprema filma, najboljša ženska stranska vloga (Penélope Cruz); goya 2009: za najboljšo žensko stransko vlogo (Penélope Cruz)
povprečna ocena občinstva:	5
povprečna ocena kritike:	5
distribucija:	Cinemanía group

zgodba

Vicky in Cristina sta Američanki, ki preživljata poletje v Barceloni. Vicky je v resni zvezi z dokaj dolgočasnim Dougom, Cristina pa je precej svobodomiselnost dekle, ki je pripravljena na raznolike dogodivščine. Dekleti spoznata karizmatičnega umetnika Juana in njegovo lepo, a malce neuravnovešeno bivšo ženo Mario. Z Juanom se tako Vicky kot Cristina zapleteta v ljubezenski trikotnik. Da bi bila čustvena zmeda kar se da popolna, pa poskrbita Vickyjin zaročenec iz New Yorka in Juanova bivša žena Maria, ki ljubezen razume kot zelo usodno in smrtonosno čustvo.

komentar

/.../ Vsesplošno razburjenje okrog tega, da je nevrotični Newyorčan svoje delo preselil na to stran Atlantika, se je počasi poleglo (inflacija močnih ženskih likov, razburkane strasti in oživiljanje klišejev »španskosti« v njegovem najnovejšem filmu so konec koncev morda tudi hommage Pedru Almodóvarju). *Vicky Cristina Barcelona* je po *Match Point*, *Scoop* in *Cassandra's Dream* že četrti film, v katerem Allen »ljubezen po ameriško« postavlja v kontrast z dinamično razmerij na (po njegovem) bolj »razpuščeni« stari celini. Tokrat se mu je posrečil živahen in na prvi pogled lahkoten film, v katerem pa je podtöne žalosti, dvoma in negotovosti vseeno težko zgrešiti. /.../ Filma pa vsekakor ne gre odpisati kot Allenove interpretacije tipične moške fantazije (Juan Antonio postane predmet poželenja treh lepotic), saj film ves čas prežema vzdusje nekakšnega romantičnega pesimizma. In čeprav je tradicionalni zakon, ki čaka Vicky, prikazan kot utesnjujoča, moreča konvencija, se tudi boemsko, »odprto« razmerje, v katerem se znajdejo Juan,

Cristina in Maria Elena, ne izkaže kot trajen recept za srečo. Kljub neizrekljivo melanholičnemu koncu se zdi, da nam hoče 72-letni Allen povedati, da je ljubezen, pa čeprav je zmuzljiva, minljiva in skoraj vedno boleča, vredna navora.

Ana Jurc, *portal RTV Slovenija*

Čas je bil, da se Woody Allen, ki že od nekdaj verjame v zveličavnost lokacije (New York, New York!), spet lokacijsko preseli. Točno, v *Ljubezni v Barceloni*, ki je odprla letošnji LIFFe, se – ne ravno osebno, vendar relativno duhovito – preseli v Španijo, v Barcelono, ki za dve ameriški turistki, Vicky (Rebecca Hall) in Cristino (Scarlett Johansson), polni intelektualističnega libida, napol pečenih fantazij in prokatalonskih sentimentov, postane romantično-komična verzija *Krvavega hostla*. Jasno, v Barcelono prideta zato, da bi ju kdo zapeljal. Da bi torej doživeli nekaj tektonskega – in potem umrli. Ne kakopak dobesedno, ampak v orgazmu, »mali smrti«. In Javier Bardem – tokrat niti poet niti paraplegik, ampak hedonistični slikar, parodija killerja – stori natanko to. Ni mu ime Anton, ampak Antonio. Čakajte, da vstopi Penélope Cruz. Ne, to ni dežela za starce, hoče reči Woody Allen, auteur-veteran, ki v Evropi išče svojo izgubljeno vitalnost.

Marcel Štefančič, jr., *Mladina*

izjava avtorja

Sam zelo pesimistično gledam na razmerja med moškim in žensko. Prepričan sem, da moški o razmerju predvsem govorijo, prijateljem razlagajo o svojih načrtih, o tem, kaj bodo naredili in kaj spremenili, na koncu pa pristanejo pri psihiatru in pri njem ponovno le govorijo. Nato obišejo zakonske svetovalce, se poskušajo popraviti, se res trudijo, a nekako se mi dozdeva, da je vse skupaj veliko bolj odvisno od preproste sreče. Saj veste, ženske imajo celo vrsto pričakovanj in zahtev, in za to, da bi se vsa ta pričakovanja in zahteve, vse te žice spojile z drugo stranjo, so možnosti resnično majhne. Že če ena sama žička ostane nespojena, so ženske razočarane in nepotešene. Seveda na svetu obstajajo pari, pri katerih se vse »poklopi«, a ti so imeli preprosto srečo. Srečati pravega ali pravo, se zaljubiti, biti srečen, brez preprirov – za to moraš preprosto imeti srečo.

Woody Allen (odgovor na vprašanje, zakaj se zdi, da film *Ljubezen v Barceloni* nekako pesimistično gleda na razmerje med moškim in žensko)

režiser

Woody Allen se je rodil leta 1935 v New Yorku. Na začetku svoje kariere je deloval predvsem kot pisec besedil za razne komične oddaje na televiziji, kot stand-up komik pa je v 60. letih nastopal tudi sam. Na samostojno pot, kot scenarist, igravec in režiser, je stopil v 70. letih, ko je ustvaril komedije, kakršni sta *Bananas* (1971) in *Povampirjeni Miles* (Sleeper, 1973). Za svojo odo moderni ljubezni v New Yorku, izvrstni film *Annie Hall* (1977), je prejel oskarja za najboljši film in se uveljavil kot eden osrednjih ameriških cineastov. Od začetka 80. let je v neverjetni formi, saj v povprečju posname kar en film na leto. V tem obdobju tako posname tudi take mojstrovine, kot so *Zelig* (1983), *Hana in njeni*

sestri (Hannah and her Sisters, 1986), *Zločini in prekrški* (Crimes and Misdemeanors, 1989), *Alice* (1990) ter *Možje in žene* (Husbands and Wives, 1992). V 90. letih je zašel v krajšo kreativno krizo, ki pa jo je že v drugi polovici tega desetletja uspešno premagal in se s filmom *Razstavljeni Harry* (Deconstructing Harry, 1997) tudi zmagoslavno vrnil. Allen je tudi v zadnjem desetletju posnel nekaj izvrstnih del, na primer *Zadnji udarec* (Match Point, 2005). Vseskozi pa se ob snemanju filmov posveča svoji drugi ljubezni – jazzu.

GRAN TORINO

(Gran Torino, ZDA, 2008, barvni, 116 minut)

režija	Clint Eastwood
scenarij	Nick Schenk (po predlogi Dava Johannsona in Nicka Schenka)
fotografija	Tom Stern
glasba	Kyle Eastwood, Michael Stevens
montaža	Joel Cox, Gary D. Roach
igrajo	Clint Eastwood, Christopher Carley, Bee Vang, Ahney Her, Brian Haley, Geraldine Hughes, Dreama Walker, Brian Howe, John Carroll Lynch
produkcija	Double Nickel Entertainment, Gerber Pictures, Malpaso Productions, Media Magik Entertainment, Village Roadshow Pictures, WV Films IV, Warner Bros. Pictures
festivali, nagrade	National Board of Review 2008: za najboljšega igralca (Clint Eastwood), za najboljši izvirni scenarij (Nick Schenk); Glasgow 2009; Febio Film Festival 2009
povprečna ocena občinstva:	5
povprečna ocena kritike:	5
distribucija:	Blitz Film & Video Distribution

zgodba

Walt, ostareli veteran korejske vojne, se sooča s številnimi osebnimi predsodki proti priseljencem. Kljub temu priskoči na pomoč sosedom azijskega porekla, ki jih ogroža lokalna tolpa, rešitev mladega Thaa pa mu na glavo nakoplje neželjeno hvaležnost njegove družine. Mentorski odnos do mladeniča počasi prerašča v nevsakdanje prijateljstvo, s pomočjo katerega Walt odkriva, za kaj (in proti komu) se je zares vredno boriti.

komentar

Eastwood je že zgodaj dojel, da mu dejanja bolj ležijo kot besede, da je redkobesednost pogostokrat učinkovitejša od čvekavosti, molk pa marsikdaj zgovornejši od še tako izčrpnega traktata. Če k temu prištejemo še minimalistično ~~scenarij~~, ki poudarja zunanjo trdoto junaka, k k od

molč. Vsi ga podijo proč: žena mu je umrla, sin bi ga najraje poslal v dom za ostarele, tehnologija ga presega, multietničnost soseske, v kateri živi, ima azijsko intonacijo, duhovnik, ki ga skuša spovedati, se mu zdi kot E.T., njegov neprecenljivi Gran Torino, garažirani spomin na zlata leta detroitskega tekočega traku, pa postaja tarča lokalnih huliganov, predvsem Thaa (Bee Vang), malega introvertiranca, ki skuša Waltov avto ukrasti zato, da bi se iniciral v lokalno bando, in ki mu v življenju manjka natanko to: Dirty Harry. Pač nekdo, ki ga bo lahko efektno iniciral. In ne le, da Walt, mali šovinistični nergač, ugotovi, da si ima več povedati z imigranti kot z Američani (in s svojo lastno družino), ampak na koncu dobi tudi dobro, odrešilno, katarzično vojno, v kateri lahko stori in izreče tisto, za kar je bil rojen.

Marcel Štefančič, jr., *Mladina*

izjava avtorja

Film na nek način govori tudi o tem, kaj pomeni biti zastarel, odvečen. V njem prav tako odmeva dogajanje v ameriški avtomobilski industriji, kakršna je danes. Tesno je povezan z današnjo dobo, ki jo sam vidim kot konec neke ere. Tudi Walt je zastarel človek, oseba, kakršnih ni več. Na nek način je podoben Frankiejju Dunnju iz filma *Punčka za milijon dolarjev* ali pa polkovniku Highwayu iz filma *Heartbreak Ridge ...* Skratka, tip človeka, ki se nikakor ne more uskladiti s svojo dobo in s sodobnim svetom. Vsi so mu odveč in z nobenim ne zna navezati stika. Sam to sprejema celo z nekakšnim cinizmom. A na koncu se vendarle nauči tolerance, sprejemanja drugačnosti. In sicer s pomočjo osebe, ki prihaja iz dežele, za katero še nikoli niti slišal ni.

Clint Eastwood

režiser

Clint Eastwood se je rodil leta 1930 v San Franciscu. Konec 50. in v prvi polovici 60. let je redno nastopal v TV oddaji, posvečeni vesternu. Tako ga je spoznal tudi Sergio Leone in ga leta 1964 povabil v Španijo na snemanje filma *Za pest dolarjev* (*A Fistful of Dollars*). Ta in naslednji Leonejevi filmi, v katerih je nastopil, t.i. špageti vesterni, so ga lansirali med zvezde. V 70. je prišla na vrsto serija filmov o *Umazanem Harryju*, ki je iz Eastwooda naredila enega največjih zvezdnikov tistega časa. Približno takrat je pričel sam režirati in producirati svoje filme, začenši s filmom *Play Misty for Me* (1971). V 80. letih se je vse bolj uveljavljal tudi kot priznan in cenjen režiser. Enega prvih in večjih uspehov je dosegel s filmom *Bledolični jezdec* (*Pale Rider*, 1985). Z vstopom v 90. pa postane morda ključni ameriški cineast tega obdobja. S filmi, kot so *Neoproščeno* (*Unforgiven*, 1992), *Najini mostovi* (*Bridges of Madison County*, 1995), *Popolna oblast* (*Absolute Power*, 1997), *Vesoljski kavboji* (*Space Cowboys*, 2000) in *Skrivnostna reka* (*Mystic River*, 2003), je dosegel tisto, kar zmorejo le redki – ustvaril je dela, ki so uspešna tako komercialno kot tudi kritiško. Oskarja za režijo mu prineseta filma *Neoproščeno* in *Punčka za milijon dolarjev* (*Million Dollar Baby*, 2004), *Pisma iz Iwo Jime* pa še eno nominacijo za oskarja (v kategoriji najboljši film in režija) ter zlati globus. Kljub 79 letom filme snema z nezmanjšano intenzivnostjo in v njih tudi nastopa.

LOUISE-MICHEL

(Louise-Michel, Francija, 2008, barvni, 94 minut)

režija	Gustave Kervern, Benoît Delépine
scenarij	Gustave Kervern, Benoît Delépine
fotografija	Hugues Poulain
glasba	Gaëtan Roussel
montaža	Stéphanie Elmadjian
igrajo	Yolande Moreau, Bouli Lanners, Jean-louis Barcelona, Catherine Hosmalin, Mathieu Kassovitz, Benoît Poelvoorde, Albert Dupontel, Agnès Aubé
produkcija	MNP Entreprise, No Money Productions, Arte France Cinéma
festivali, nagrade	San Sebastián 2008: nagrada za najboljši scenarij; Sundance 2009: posebna nagrada žirije; Hof 2008; Rim 2008; London 2008; Talin 2008; Rotterdam 2009
povprečna ocena občinstva:	4,5
povprečna ocena kritike:	4,5
distribucija:	Demiurg

zgodba

Ko se delavke tovarne v Pikardiji tistega jutra pojavijo na vratih tovarne, jih tam pričaka nadvse slaba novica: ker so se vodilni odločili, da bodo dejavnost preselili v drug kraj, bo ta obrat zaprl vrata, delavke pa bodo ostale brez dela. Vodilni jim sicer namenijo odpravnino, a po 40 letih garanja nad tistimi 2.000 evri niso najbolj navdušene. Potrte se vse zberejo v bližnjem baru in tu soglasno podprejo predlog, ki ga je podala ena izmed njih, običajno vedno tiha Louise. Ta jim predlaga, naj denar, ki so ga dobile kot odpravnino in s katerim prav veliko ne morejo narediti, raje dajo v skupno blagajno, zbrano vsoto pa namenijo za angažiranje poklicnega morilca, ki mu bodo naročile, naj ubije njihovega zdaj že nekdanjega šefa ...

komentar

Louise-Michel je politično nekorektna črna komedija, absurdna in norčava, ostra in duhovita. Niti za trenutek ni polovičarska in na jeziku nima dlake, saj napada prav vse, kar se napasti da, ter se pri tem ne ozira ne na povprečni okus ne na pobožna razmišljanja lažnih moralistov. Tenkočutna ironija prehaja v satiro, trenutki skrajnega sarkazma se prelevijo v parodijo in nato grotesko. Čeprav se nam na trenutke morda zazdi, da imamo pred seboj delo, katerega edini cilj je norčevanje, pa že v naslednjem trenutku trčimo ob prizore, ki nam ponujajo strašansko lucidne in ostre, neusmiljene komentarje naše dobe. *Louise-Michel* je huronska komedija, ki pa skozi vsako poro svojega »telesa« srka duha družbene angažiranosti.

Francesco Del Grosso, *CineClandestino.it*

Anarhična norost, ki prežema črno komedijo režiserskega dvojca Gustave de Kervern in Benoît Delépine, v kateri spregovorita o odločitvi delavk neke tovarne, da najamejo poklicnega morilca in

tako udejanjijo maščevanje delavskega razreda nad bogatimi in mogočnimi, prispeva k izostritvi revolucionarnega sporočila dela. S tem, ko sta režiserja Kervern in Delépine svoje delo posvetila francoskemu anarhistu Louisu Michelu, sta svojo obešenjaško zgodbo umestila na ozadje družbeno-ekonomskega protesta proti krivicam, a njuno iskrivo posmehovanje ni prizaneslo niti samooklicanim borcem za okolje, zagovornikom zarotniških teorij in ilegalnim priseljencem. Avtorja ustvarita portret sodobne Francije, v kateri neenakopravnost in krivice ljudi pripravijo do tega, da se globoko spremenijo in/ali zanikajo lastno temeljno identiteto.

Nick Schager, *Slant Magazine*

izjava avtorjev

Mnogi so se ob našem filmu zgražali, češ da sva šla z umorom lastnika tovarne predaleč. A ozrmo se za trenutek v zgodovino filma in prikličimo v spomin vse tiste vesterne, v katerih nastopa zlobni rančer, ki se okorišča in bogati na račun malih kmetov. Če so se mu ti uprli in ga ubili, to ni šokiralo nikogar, celo navdušeni smo bili nad tem. Danes pa večini misel na razredni boj, ki za popravo krivic žrtvuje izkoriščevalskega lastnika, ni več domača, dojemajo jo kot rušitev kulturnega spomenika ali celo zvonika cerkve, skratka kot nek vandalski akt. S filmom sva hotela opozoriti le na to, da moramo še posebej v časih, kakršni so ti, v katerih živimo, razrednemu boju ponovno dati pomen.

Gustave Kervern, Benoît Delépine

režiserja

Gustave Kervern se je rodil leta 1962 na Mauritiusu, Benoit Delépine pa leta 1958 v Parizu. Oba sta svojo pot začela pri televiziji, kjer sta se pred devetimi leti tudi prvič srečala. Sodelovala sta pri programu Grolandsat, precej liberalni produkciji, ki jima je omogočila, da sta domišljala in preverjala nove narativne tehnike. Njun prvi celovečerec je komična drama *Aaltra* iz leta 2004, s katero sta mednarodno javnost takoj opozorila nase in za film prejela več festivalskih nagrad. To ju je spodbudilo, da sta se odločila za nadaljnje sodelovanje. Tako je leta 2006 sledila metafizična, absurdna in nadrealistična komedija *Avida*, ki je bila premierno predstavljena na festivalu v Cannesu. *Louise-Michel* je njuno tretje celovečerno delo.

SEVER

(Nord, Norveška, 2009, barvni, 78 minut)

režija	Rune Denstad Langlo
scenarij	Erlend Loe
fotografija	Philip Øgaard
glasba	Ola Kvernberg
montaža	Zaklina Stojevska
igrajo	Anders Baasmo Christiansen, Tommy Almenning, Marte Aunemo, Celine Engebriksen, Kyrre Hellum, Mads Sjøgård Pettersen
produkcija	Motlys
festivali, nagrade	Berlin 2009: nagrada FIPRESCI, nagrada Label Europa Cinemas; Transilvania International Film Festival 2009: nagrada Transilvania Trophy; Tribeca 2009: najboljši režiser debitant v kategoriji igranih filmov; Istanbul 2009; Seattle 2009; Karlovi Vari 2009
povprečna ocena občinstva:	4,5
povprečna ocena kritike:	4
distribucija:	Demiurg

zgodba

Še pred petimi leti je imel Jomar lepo dekle in obetavno prihodnost kot profesionalni smučar. A nato je sledila športna poškodba, ki je s seboj prinesla Jomarjev mentalni kolaps. Jomar je zdaj tridesetletnik, ki živi žalostno izgubljeno življenje, se preživlja kot delavec na smučarski žičnici in golta velike količine tablet in alkohola. Nato pa nekega dne nenadoma in povsem nepričakovano izve, da ima petletnega sina. Takrat se Jomar s svojimi motornimi sanmi, z vrečo oblek in nekaj domače žganice poda na sublimno komično potovanje po zasneženih prostranstvih norveškega severa in pri tem upa, da bo ponovno našel svoje davno izgubljeno življenje.

komentar

Posrečeno označena za »antidepresivni road movie« nam ta čudaška norveška komična drama *Sever* predstavi tesnobnega, potrtega 30-letnega Jomarja, ki se na motornih saneh nejevoljno podi preko ledene arktične pokrajine in poskuša znova najti svoje izgubljeno življenje. Ob nadvse zadržani igri glavnega igralca in resnično domiselni ekonomiji stila ima ta igrani prvenec norveškega dokumentarista Runeja Denstada Langloja vse sestavine, ki bi ga lahko naredila za kultno uspešnico. Posnet je bil v najbolj ostrih zimskih mesecih, v pokrajini, ki jo naseljuje le nekaj razseljenih duš in kjer sta depresija in osamljenost resnična problema. A čudovita fotografija, ki nam pričara osupljiv kontrast med sivino vsakdanjega življenja in bleščečo belino snega, ter magična zvočna kulisa, v kateri je ujeto bučanje hladnih severnih vetrov in ostri zvoki pokajočega ledu, v gledalcu pričarata tako pristen stik s tamkajšnjo naravo, da v sebi začuti neko novo življenje.

iz kataloga seattelskega festivala

Šarm tega filma, za katerega je scenarij prispeval Erlend Loe, lanskoletni norveški nominiranec za oskarja s filmom *Gone with the Woman*, leži v liku Jomarja in vseh tistih osebah, s katerimi se sreča na svojem potovanju. Mnogi so mu podobni, saj so prav tako samotarji kot Jomar, in prav srečanje s temi pričara nekaj najbolj nepričakovanih in navdihujočih trenutkov. Na primer srečanje z nežno deklico, ki mu zastavlja najbolj nemogoča vprašanja, ali pa srečanje s čudaškim starcem, ki živi na zaledenem jezeru. Prav ta srečanja Jomarjevemu potovanju dodajo neko specifično, edinstveno teksturo. Najbolj subtilne izmenjave ustvarjajo najbolj dinamične učinke. A brez Bassma Christiansena, enega izmed najbolj nagrajevanih in cenjenih norveških igralcev, vse to ne bi bilo mogoče, saj je prav on tisti, ki s svojo karizmo slehernika poveže vse te posamezne trenutke.

David Kwok, *Tribeca film festival*

izjava avtorja

Idejo za film sem dobil leta 2005, ko sem se po dolgem času vrnil v svoj rojstni kraj Trondheim. Takrat sem bolehal za depresijo, ki so jo spremljali napadi tesnobe. Tako sem se nekega dne odpravil na izlet z motornimi sanmi in se zapeljal mimo starega smučišča, kjer sem smučal, ko sem bil še otrok. Takoj sem se spomnil tistih fantov, ki so bili tu zaposleni kot upravniki žičnice. Vedno so bili jezni, največkrat so smrdeli po alkoholu in zdelo se mi je, da so prav vsi imeli nekakšne mentalne probleme. Ko sem se nato vrnil domov, sem se takoj, že na vlaku lotil pisanja scenarija in to je bila zame nekakšna terapija, ki mi je pomagala ponovno postaviti se na noge.

Rune Denstad Langlo

režiser

Rune Denstad Langlo se je rodil leta 1972 v Trondheimu. Kmalu po študiju mu je bilo omogočeno, da posname kratki film *Did You Leave Us, Blake?*, s katerim je že opozoril na svoj talent. Sledilo je obdobje, ko je snemal le dokumentarne filme. Prvi izmed teh, *Alt for Norge* (2005), nekakšna zgodovina zadnjih 100 let Norveške, je bil tako uspešen, da so mu na nacionalni televiziji naročili, naj po njem posname še mini serijo. Leta 2008 je sledil duhoviti dokumentarec o poštenosti, *99% ærlig*, Sever pa je njegov prvi celovečerni igrani film.

ELITNI VOD

(Tropa de elite, Brazilija, Nizozemska, ZDA, 2007, barvni, 115 minut)

režija	José Padilha
scenarij	José Padilha, Bráulio Mantovani, Rodrigo Pimentel (po istoimenski knjižni predlogi Andréja Batiste, Rodriga Pimentela in Luiza Eduarda Soaresa)
fotografija	Lula Carvalho
glasba	Pedro Bromfman
montaža	Daniel Rezende
igrajo	Wagner Moura, Caio Junqueira, Andre Ramiro, Maria Ribeiro, Fernanda Machado, Fernanda de Freitas, Paulo Vilela
produkcija	Zazen Produções, Posto 9, Feijão Filmes, The Weinstein Company
festivali, nagrade	Berlin 2008: zlati medved za najboljši film; velikanagradabrazilskekinematografije2008: za najboljšo režijo, fotografijo, zvok, masko, montažo, posebne učinke, za najboljšega igralca (Wagner Moura) in stranskega igralca (Milhem Cortaz); Lima 2008: nagrada občinstva, druga nagrada – elcine; Park City 2009: nagrada občinstva za najboljši film, najboljšega igralca in najboljšega stranskega igralca; Prêmio Contigo Cinema 2008: nagrada žirije za najboljši film in najboljšega režiserja, nagrada občinstva za najboljši film, za najboljšega igralca in stranskega igralca
povprečna ocena občinstva:	5
povprečna ocena kritike:	4
distribucija:	Cinemanía group

zgodba

Elitna enota vojaške policije, BOPE, skuša v mestu skrbeti za mir, toda s svojimi neusmiljenimi dejanji vse težje loči med dobrim in slabim, med pravico in maščevanjem. Poveljnik enote Nascimento se znajde v izjemno težavnem položaju in psihični pritisk je vse večji. Če želi uiti nasilju in stati ob strani ženi, s katero pričakujeta prvega otroka, mora poiskati in izuriti svojega namestnika. Izbranca sta njegova prijatelja iz otroštva, Neto in Matias, prvi izjemno bojevit in drzen, drugi nadarjen, a malce zadržan. Kot posameznika bi se morda težko znašla, toda skupaj sta popolna zamenjava.

komentar

Božje mesto (Ciudad de deus, režija Fernando Meirelles) je bil nekakšen začetek vpogleda v nasilni svet brazilskega vsakdana v revnih predelih Ria de Janeira. Prikaz mladih prestopnikov oziroma preprodajalcev drog je bil šokanten. *Elitni vod* (Tropa de Elite) je nekakšno nadaljevanje, še bolj adrenalinsko in brezkompromisno, le da so tokrat v glavnih vlogah policisti. Režiser Jose Padilha, ki se je pred tem ukvarjal predvsem z dokumentarci,

se ne sprašuje, kaj je prav in kaj narobe, temveč le podaja sliko razmerja moči in razmer v favelah, revnih predmestjih. Vsaka taka četrt je vojna cona s svojimi pravili, s skorumpirani policaji, z mamili in 'neodvisnimi' gibanji, ki vladajo v favelah z orožjem in drogami. Podkupovanje, nasilje in droge, ki dnevno terjajo svoj davek v medsebojnih obračunih, so le del dnevnega rituala.

Tomi Šujdovič, *24ur.com*

Igrani prvenec brazilskega cineasta in producenta Joséja Padilha bo presenetil številne: ta dobitnik glavne nagrade na letošnjem berlinskem festivalu, zlatega medveda za najboljše delo torej, nam sicer zanimivo predstavi življenje v brazilskih favelah, revnih predmestjih prenaseljenih velemest, a hkrati iz njega veje zelo poudarjeni fašizem in militarizem, slavljenje slepega nasilja in zagovor pravice, ki si jo jemlje pravičniško navdihnjeni posameznik, da bo to gotovo marsikoga zmotilo. Podoba nasilja in brezpravja, ki razjeda te revne četrti, se zdi sicer popolnoma pristna in zelo prepričljiva, kar je gotovo posledica dejstva, da je pred tem igranim debijem snemal in produciral predvsem dokumentarne filme. A vseeno, ko na ulice popelje elitni vod brazilske policije, mogočno vojaško policijo, sestavljeno iz do zob oboroženih posameznikov, ki v favele ne prinašajo reda in miru, pač pa preprosto opravljajo izvensodne eksekucije, in ko jih začne glorificirati kot nekakšne rambovske junake, postane njegovo delo kljub veličastni podobi revščine, ki jo ustvari, vsaj zelo sporno.

Denis Valič, *Delo*

izjava avtorja

Sprva sem hotel posneti dokumentarec. Pred tem sem namreč že posnel film *Avtobus št. 174* (Ônibus 174, 2002), dokumentarec, ki je opisoval, kaj se je v Riu de Jeneiru zgodilo 12. junija 2000, na dan, ko je oboroženi mladenič ugrabil poln avtobus ljudi in jih zadrževal kot talce. V njem so sicer nastopali tudi policisti, a vendarle je to bil v prvi vrsti film o kriminalcih, ki je poskušal odgovoriti na to, zakaj so ti postali tako nasilni. Z *Elitnim vodom* sem torej poskušal posneti podoben film, le da sem ga tokrat hotel posneti iz perspektive policistov. V prvi vrsti sem si hotel zastaviti vprašanje: Kateri je tisti družbeni kontekst, ki ustvarja skorumpirane in nasilne policiste, kakršne imamo v Riu?

José Padilha

režiser

José Padilha se je rodil leta 1967 v Riu de Jeneiru. Po študiju je sprva deloval kot izvršni producent, kmalu pa je še sam začel pisati scenarije in producirati filmska dela. Tako je leta 1999 spisal scenarij za dokumentarec *Os Carvoeiros* in ga nato tudi sproduciral. Film je prejel številne nagrade, med drugim tudi na festivalu v Sundancu. Leta 2002 je sledil njegov prvi celovečerni dokumentarni projekt, film *Avtobus št. 174*, s katerim je navdušil tako kritiško srenjo kot tudi najširše občinstvo. Zanj je prejel številne nagrade. Sledil je dokumentarni televizijski projekt *Brazil's Vanishing Cowboys* (2003), *Elitni vod* pa je njegov prvi igrani celovečerec.

od njenega obsedenega pehanja za denarjem, ki predstavlja dušo zgodbe. Vseeno pa je film domiselna metafora dvomljivih vrednot kapitalizma in osebnega bogatenja, ki so se tako razpasle po novi Evropi.

Mike Goodridge, *Screen Daily.com*

izjava režiserja

Vsi smo v življenju kdaj počeli kakšne reči, na katere nismo ponosni. So del nas, ne moreš jih izbrisati. S tem živiš. Starši marsikaj ne vemo o svojih otrocih. Ampak – edino prav je tako. Vsi imamo svoje skrivnosti. Večina stvari in problemov se potem itak uredi sama po sebi. V tem filmu govorim o tistih mladih ljudeh, ki navzven delujejo brezčutno in tudi nemoralno, v resnici pa so krhki, ranljivi, nesamozavestni. /.../ Slovenka je portret izgubljenega mladega človeka. Napol ženska, napol otrok, ki izgubi odnos do realnosti in do lastnega telesa. Ker, kot pravi, hoče nekaj imeti od življenja.

Damjan Kozole

režiser

Damjan Kozole se je rodil leta 1964 v Brežicah. Namesto filmske akademije je pri dvaindvajsetih posnel svoj prvi celovečerni film, črno-beli novovalovski *Usodni telefon* (1987). Sledili so *Remington* (1989) ter uspešnici *Stereotip* (1997) in *Porno film* (2000). *Rezervni deli* (2003) so bili uvrščeni v tekmovalni program prestižnega berlinskega festivala in nato na več kot petdeset festivalov, kjer so prejeli številne nagrade. *Delo osvobaja* (2005) je bil posnet za televizijo in kasneje povečan. Osvojil je veliko nagrado – zlato palmo in nagrado za režijo v Valenciji. *Za vedno* (2008) je minimalističen celovečerec, ki ga je Kozole posnel v šestih nočeh v svojem stanovanju. Na festivalu evropskega filma v Skopju je prejel nagrado zlato sonce za najboljši film iz balkanskih držav. Leta 2008 je Kozole prvič režiral v gledališču. V Slovenskem mladinskem gledališču je po svojem tekstu zrežiral predstavo *Noč*. Z izbranimi evropskimi režiserji (Kaurismaki, Greenaway, Akin, Tarr ...) je posnel tudi panevropski omnibus *Vizije Evrope* (2004), ki ga je producirala danska producentka hiša Zentropa. Leta 2005 so v ZDA in Kanadi pripravili veliko retrospektivo njegovih filmov (American Film Institute Washington, New York, Canadian Film Institute Ottawa ...).

DNEVI DOKUMENTARNEGA FILMA

2. 10. 2009 ob 20.15

Otroci

Vlado Škafar (Slovenija, 2009)

9. 10. 2009 ob 20.15

Človek na žici

James Marsh (Velika Britanija, ZDA, 2008)

16. 10. 2009 ob 20.15

Shine a Light

Martin Scorsese (Velika Britanija, ZDA, 2008)

S privatizacijo slovenskih kinodvoran v devetdesetih letih prejšnjega stoletja se je začelo tudi obdobje silovite in nadvse brutalne hollywoodizacije filmskega sporeda slovenskih kinodvoran. V zelo kratkem času se je program povsem spremenil, saj je bila takrat na delu nekakšna »kulturna hememonizacija«: celo evropska produkcija je skoraj povsem umanjkala, medtem ko o delih manjših, neevropskih in neameriških kinematografij ni bilo več sledu. Takrat je s platen slovenskih kinodvoran izginil tudi celovečerni dokumentarni film. No, v kakšnem matinejskem programu smo morda še videli posamezen naravoslovni dokumentarec, to pa je bilo tudi vse. Postopno vračanje dokumentarnega filma se je začelo šele prek posebnega programa Slovenske kinoteke, Dneva za dokumentarec, ter nato Festivala dokumentarnega filma, ki so ga prirejali v Cankarjevem domu. Ta dva programa sta počasi začela prebujati tako interes za dokumentarni film kot tudi naklonjenost do njega. Tako je vrnitev dokumentarnega filma na redni spored slovenskih kinodvoran nekako sočasna s ponovnim začetkom intenzivnejše produkcije domačega, celovečernega dokumentarnega filma. Vmes se je zgodil še Michael Moore, ki je s svojim bombastičnim in senzacionalističnim pristopom dokumentarnemu filmu vrnil gledalce, in tako vam danes poleg običajnega izbora del za Filmsko gledališče lahko predstavimo še poseben, krajši program celovečernega dokumentarnega filma. Ta dogodek, ki je za naše razmere celo izjemen (saj priča o resnično velikem številu dokumentarcev v redni kinematografski distribuciji), pa bomo odprli s prav tako posebnim, za razmere v domači produkciji nič manj kot izjemnim dokumentarcem: to so *Otroci* Vlada Škafarja. Prav on je bil pred leti s Peterko eden prvih domačih cineastov, ki je začel z vračanjem domovinske pravice tej zvrsti filmske umetnosti. Škafar s tem delom slovenskemu dokumentarcu daje neko novo dimenzijo, veliko intimnejšo in bolj poetično od vsega, kar smo doslej videli. S tem pa ga uvršča tudi v aktualni trenutek svetovne produkcije, kar nesporno dokazuje tudi izjemna pozornost, ki so jo svetovni festivali pokazali temu delu. To filmsko pismo, sestavljeno iz intimnih pogovorov z naključnimi tujci ter iz osebnih zapisov in podob, ta senzibilna meditacija o življenju in

ljubezni je eno izmed tistih del letošnjega programa, ki ga nikakor ne gre zamuditi. Izbor dopolnjujeta še dve deli. *Mož na žici* Jamesa Marsha je podobno poetično, a vseeno veliko bolj klasično dokumentarno delo, ki spregovori o podvigu posameznika, medtem ko je *Shine a Light* slavnega Martina Scorseseja klasični dokumentarec o legendarni rockerski skupini Rolling Stones.

OTROCI

(Letter to a Child, Slovenija, 2009, video, barvni, 100 minut)

režija	Vlado Škafar
scenarij	Vlado Škafar
fotografija	Aleš Belak
montaža	Vlado Škafar
produkcija	Gustav film
festivali, nagrade:	Rotterdam 2009; Melbourne 2009; Lizbona 2009
distribucija:	Filmski sklad

zgodba

Otroci so filmsko pismo, sestavljeno iz intimnih pogovorov z naključnimi tujci ter osebnih zapisov in podob, ki premišlujejo koščke življenja. Ljudje vseh starosti se potapljaajo v svoja življenja in jih pripovedujejo, kakor da jih ponovno živijo. Iz njihovih doživetij, spominov in pričakovanj se riše svojevrstna slika celega človeškega življenja, ki ponuja neposreden vstop v vsako življenjsko obdobje, tako da je tudi gledalec ponovno otrok, najstnik, zaljubljenec in se vidi naprej, vse do konca. Osebna pisma, domači filmčki in fotografije iz družinskih albumov v ozadju tiho kažejo živo sliko obledelega časa in minevanja – večni življenjski krog in večnega otroka v njem. Film o nedolžnosti, njeni izgubi in možnosti, da jo znova najdemo.

»Nekaj prijateljev sem povabil v kino, da mi povejo kaj o mojem filmu *Otroci* in so rekli, da so videli obraz otroka v obrazu starca in da si otrok tudi, ko imaš 80 let; da se ti vrtil film tvojega življenja, ko si pozabil, kakšen si bil in se zdaj spominjaš prek drugih; čustva in ranljivost ljudi, kako se počasi odpirajo; minevanje in spominjanje, celo za pravkar minulim trenutkom; in da je ljubezen nad vsem, čeprav še vedno ne dobimo odgovora nanjo ... jaz pa sem bil vesel, da so videli vse te stvari v nekaj navadnih pogovorih s popolnimi tujci.«

Vlado Škafar

Spomenik izgubljeni nedolžnosti, ki si jo lahko spet zamišljamo.

Olaf Möller, *Film Comment*

Melanholično potovanje k bistvu življenja v odkriti hvalnici ljubezni.

Gertjan Zuilhof, *katalog IFF Rotterdam*

ČLOVEK NA ŽICI

(Man on Wire, Velika Britanija, ZDA, 2008, barvni, 94 minut)

režija	James Marsh
scenarij	Philippe Petit (avtor literarne predloge)
fotografija	Igor Martinovic
glasba	J. Ralph
montaža	Jinx Godfrey
nastopajo	Philippe Petit, Jean François Heckel, Jean-Louis Blondeau, David Forman, Alan Welner, Alan Welner, Mark Lewis
produkcija	Discovery Films, BBC Storyville, UK Film Council, Wall to Wall
festivali, nagrade	(izbor) Karlovi Vari 2008: najboljši dokumentarec; Sundance 2008: nagrada občinstva za najboljši dokumentarec, velika nagrada žirije za najboljši dokumentarni film; oskarji 2009: za najboljši dokumentarec; BAFTA 2009: za najboljši britanski film leta
distribucija:	Cankarjev dom

zgodba

Francoz Philippe Petit je avgusta 1974 po večmesečnih pripravah s pomočniki izpeljal »umetniški zločin stoletja«; v noči pred dogodkom so med nedavno zgrajenima stolpnicama Svetovnega trgovinskega centra v New Yorku napeljali žičnato vrv, naslednje jutro pa se je Petit pred očmi presenečenih očividcev po njej prosto sprehodil med stolpnicama. Več kot 400 metrov nad tlemi je v slabi uri osemkrat prehodil razdaljo med dvojčkoma ... nakar ga je policija aretirala.

»Tempo in struktura *Človeka na žici* imata resnično veliko skupnega s kriminalkami. Prvi namen je bil uprizoriti dobro predstavo. Nisem želel posneti tradicionalnega dokumentarca. Želel sem razširiti meje oblike za prikaz Philippovih dosežkov in predhodne kriminalne zarote. *Človek na žici* je postal skorajda toliko žanrski film kot dokumentarec; ima strukturo roparskega filma, s prepiri in z zastoji dogajanja, ki so značilni za vsako človeško prizadevanje, namenjeno kriminalnemu podvigu. Pri našem podvigu pa gre za vračanje stvari v nasprotju z njeno prilastitvijo. A vseeno gre za kriminalni podvig. Čeprav ga ne izvedejo kriminalci, ampak prepirljivi umetniki.«

James Marsh

SHINE A LIGHT

(Shine a Light, Velika Britanija, ZDA, 2008, barvni, 122 minut)

režija	Martin Scorsese
fotografija	Robert Richardson
montaža	David Tedeschi
nastopajo	Mick Jagger, Keith Richards, Charlie Watts, Ron Wood, Christina Aguilera, Buddy Guy, Jack White, Darryl Jones
produkcija	Paramount Classics, Concert Productions International, Shangri-La Entertainment, Grand Entertainment
festivali, nagrade	Berlin 2008; Hong Kong 2008; DOCVILLE Bruselj 2008; Karlovi Vari 2008; Džakarta 2008
distribucija:	Fivia

zgodba

Srečanje velikanov, režiserja Martina Scorseseja, in največjega rokenrolbenda vseh časov, Rolling Stonesov. Martin Scorsese je leta 2006 s kamerami spremljal koncertno turnejo legendarne skupine The Rolling Stones. Ob dokumentarnih posnetkih, kaotičnem in zabavnem dogajanju za kulisami in osupljivih glasbenih nastopih na odru pred navdušenimi množicami gledalec od blizu doživi surovo bistvo, spektakularnost in genialnost kulturnih rockerjev, ki že 46 let krojijo glasbene standarde.

Priznani režiser Martin Scorsese se je po filmih *The Last Waltz* in *No direction Home: Bob Dylan*, v katerih je orisal glasbeni karieri skupine The Band in pevca Boba Dylana, tokrat posvetil legendam rokenrola, skupini The Rolling Stones. Bistvo filma sta dva koncerta, ki ju je skupina jeseni 2006 odigrala v sklopu svoje turnee A Bigger Bang Tour. Poleg temeljite osvetlitve obeh koncertov, odigranih v znameniti dvorani Beacon Theater v New Yorku (vse skupaj je bilo del veličastnega praznovanja rojstnega dne Billa Clintona), je v filmu tudi veliko dokumentarnih posnetkov, intervjujev in filmov »iz ozadja« iz zadnjih nekaj desetletij. Z oskarjem nagrajeni direktor fotografije Robert Richardson (*JFK*, *Letalec*) je nadzoroval snemanje, v filmu pa se pojavi tudi vrsta vrhunskih sogovornikov, kot so Andrew Lesnie, John Toll, Ellen Kuras, Anastas Michos, Stuart Dryburgh, Declan Quinn, Emmanuel Lubezki, Robert Elswit in Albert Maysles, ki poskrbijo, da je dogajanje v dvorani Beacon osvetljeno z vseh mogočih zornih kotov.

»Martin Scorsese je bržkone najbolj nadarjen ameriški režiser, Rolling Stones pa so odlična rock skupina z izbranim pristopom, zato je kombinacija tega tisto, kar edino zmore zagotoviti dve polni zanimivi uri materiala.« Mick Jagger

VPIS ABONMAJEV FILMSKEGA GLEDALIŠČA ZA SEZONO 2009/2010:

Kdaj: od 28. septembra do 22. oktobra 2009
Kje: na blagajni Kulturnega doma Nova Gorica
Kako: osebno

Cena abonmaja: 55 €

študenti in dijaki : 35 €

Cena vstopnice za posamezno filmsko predstavo: 4,5 €
Znižana cena vstopnice za dijake in študente: 3 €

V Kulturnem domu Nova Gorica verjamemo, da z našo filmsko dejavnostjo vzpodbujamo razvoj filmske kulture na Goriškem in tako vedno bolj razširjamo krog ljubiteljev filma.

Za informacije o filmski ponudbi smo vam na voljo vsak delavnik od 8. do 15. ure na telefonski številki 05 335 40 15 ali na e-naslovu mestnagalerija@kulturnidom-ng.si. Podrobnejše informacije dobite tudi na spletni strani www.kulturnidom-ng.si/kinocenter. Napovedi vseh naših dogodkov redno objavljamo tudi v sredstvih javnega obveščanja.

Kulturni dom Nova Gorica si pridržuje pravico, da zaradi nepredvidenih okoliščin spremeni datume oziroma program, o čemer boste pravočasno obveščeni.

INFO

Kulturni dom Nova Gorica
Bevkov trg 4
SI 5000 Nova Gorica

T: +386 (0)5 335 40 15

F: + 386 (0)5 335 40 19

E: mestnagalerija@kulturnidom-ng.si

W: www.kulturnidom-ng.si/kinocenter/

Blagajna

T: +386 (0)5 335 40 16

E: blagajna@kulturnidom-ng.si

Urnik: od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00 oziroma uro pred predstavo.

Izdal: Kulturni dom Nova Gorica, 2009
Zanj odgovarja: Pavla Jarc
Uredila: Mateja Poljšak Furlan
Besedilo: Denis Valič
Lektoriranje: Andrejka Šušmelj
Avtor logotipa Filmsko gledališče: Vinko Torkar
Tisk: Grafika Soča
Naklada: 900